

Rolnictwo w województwie podkarpackim w 2017 r.

Agriculture in Podkarpackie Voivodship in 2017

Rolnictwo w województwie podkarpackim w 2017 r.

Agriculture in Podkarpackie Voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Rzeszów, Podkarpackie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Irena Trzyna, Agnieszka Skarbowska

Kierujący

Supervisor

Barbara Błachut

Tłumaczenie

Translation

Mirostław Koszela

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Agnieszka Skarbowska

ISSN 2080-4059

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

rzeszow.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Office in Rzeszow data — please indicate the source

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja została przygotowana w celu zaprezentowania stanu rolnictwa województwa podkarpackiego. W kolejnej już edycji opracowania zawarto syntetyczne informacje z wybranych dziedzin rolnictwa, a także ukazano warunki, w jakich rozwija się produkcja rolnicza.

Publikacja przedstawia charakterystykę użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, nawożenia, czynników agrometeorologicznych, dane wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych, warzyw i owoców, jak też informacje na temat pogłównia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz cen i skupu produktów rolnych. Przedstawiane dane opracowano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych oraz szacunków i ocen rzeczoznawców.

Dane dotyczące wyników rolnictwa na Podkarpaciu w roku 2017 zaprezentowano na tle lat poprzednich, a także dokonano porównania z danymi dla Polski.

Przekazując do rąk Państwa niniejszą publikację, mam nadzieję, że informacje w niej ujęte będą pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiat-Wolan

Rzeszów, lipiec 2018 r.

PREFACE

This publication has been prepared to present once again the state of agriculture in Podkarpackie Voivodship. The book contains synthetic information from selected areas of agriculture and describes the conditions under which agricultural production is developing.

The publication includes characteristics of land use, sown area, fertilization, agrometeorological factors, results of the production estimates of main agricultural crops, vegetables and fruits, as well as information on farm animal stock and animal production, prices and procurement of agricultural products. The data is based on overall results of reports, sample surveys as well as estimates and evaluates of experts.

Data on agricultural output of Podkarpacie in 2017 is given in comparison with both previous years and data for Poland.

Presenting this publication, I hope that the information included in it will be helpful in analyzing the condition of agriculture in the voivodship.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

Rzeszów, July 2018

SPIS TREŚCI

CONTENTS

PRZEDMOWA	3-4
<i>PREFACE</i>	
Objaśnienia znaków umownych i skrótów	11
<i>Symbol and abbreviations</i>	
Dział I UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW	12
<i>CHAPTER I. LAND USE AND SOWN AREA</i>	
1.1. Użytkowanie gruntów	12
<i>1.1. Land use</i>	
1.2. Powierzchnia zasiewów	13
<i>1.2. Sown area</i>	
DZIAŁ II. PRODUKCJA ROŚLINNA	16
<i>CHAPTER II. CROP OUTPUT</i>	
2.1. Warunki produkcyjne	16
<i>2.1. Production conditions</i>	
2.1.1. Warunki glebowe	16
<i>2.1.1. Soil conditions</i>	
2.1.2. Warunki agrometeorologiczne	16
<i>2.1.2. Agrometeorological conditions</i>	
2.1.3. Nawożenie mineralne	18
<i>2.1.3. Mineral fertilization</i>	
2.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych	20
<i>2.2. Production of main crops</i>	
2.2.1. Zboża	20
<i>2.2.1. Cereal</i>	
2.2.2. Rośliny oleiste	23
<i>2.2.2. Oil-bearing plants</i>	
2.2.3. ziemniaki	23
<i>2.2.3. Potatoes</i>	
2.2.4. Buraki cukrowe	24
<i>2.2.4. Sugar beets</i>	
2.3. Produkcja roślin pastewnych	24
<i>2.3. Feed plants production</i>	
2.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa	24
<i>2.3.1. Total area of fodder crops</i>	
2.3.2. Produkcja pasz z upraw polowych	25
<i>2.3.2. Production of feed from field crops</i>	
2.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych	26
<i>2.3.3. Production from permanent green land</i>	
2.4. Produkcja ogrodnicza	27
<i>2.4. Gardening</i>	
2.4.1. Warzywa gruntowe	27
<i>2.4.1. Ground vegetables</i>	
2.4.2. Sadownictwo	29
<i>2.4.2. Fruit farming</i>	
2.5. Udział województwa w krajowej produkcji głównych ziemiopłodów	33
<i>2.5. Share of the voivodship in domestic production of main crops</i>	
2.6. Przebieg siewu oraz ocena ozimin w jesieni 2017 r.	34
<i>2.6. Sowing and evaluation of winter crops in autumn 2016</i>	

DZIAŁ III. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	36
CHAPTER III. LIVESTOCK	
3.1. Bydło	36
3.1. Cattle	
3.2. Świnie	37
3.2. Pigs	
3.3. Owce	38
3.3. Sheep	
3.4. Drób	38
3.4. Poultry	
3.5. Produkcja zwierzęca	39
3.5. Animal output	
DZIAŁ IV. SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH	40
CHAPTER IV. PROCUREMENT AND PRICES OF AGRICULTURAL PRODUCTS	
4.1. Produkty roślinne	40
4.1. Crop products	
4.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego	41
4.2. Animal products	
4.3. Ceny targowiskowe	42
4.3. Marketplace prices	
4.4. Ceny gruntów w obrocie prywatnym	42
4.4. Prices of land in private turnover	
Tablice	43
Tables	
UWAGI METODYCZNE	72
METHODOLOGICAL NOTES	

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Gospodarstwa rolne, powierzchnia użytków rolnych oraz średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w 2017 r.	13
Table 1. Agricultural holdings, agricultural land area and average agricultural land area in a holding in 2017	
Tablica 2. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w latach gospodarczych 2009/2010-2016/2017	19
Table 2. Consumption of mineral and lime fertilizers (in terms of pure ingredient) in the farming years 2009/2010-2016/2017	
Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w roku gospodarczym 2016/2017	20
Table 3. Consumption of mineral and lime fertilizers (in terms of pure ingredient) in the farming year 2016/2017	
Tablica 4. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż w latach 2015-2017	20
Table 4. Sown area, yields and harvest of cereals in 2015-2017	
Tablica 5. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017	21
Table 5. Sown area of basic cereals including cereal mixed in 2015-2017	
Tablica 6. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017	21
Table 6. Yields of basic cereals including cereal mixed in 2015-2017	
Tablica 7. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017	22
Table 7. Harvest of basic cereals including cereal mixed in 2015-2017	

Tablica 8. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych w latach 2015-2017	23
<i>Table 8. Sown area, yields and harvest of oilseeds in 2015-2017</i>	
Tablica 9. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków w latach 2015-2017	23
<i>Table 9. Cultivation area, yields and harvest of potatoes in 2015-2017</i>	
Tablica 10. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych w latach 2015-2017	24
<i>Table 10. Cultivation area, yields and harvest of sugar beets in 2015-2017</i>	
Tablica 11. Powierzchnia paszowa w latach 2013-2017	24
<i>Table 11. Feedstuff area in 2013-2017</i>	
Tablica 12. Plony roślin pastewnych w latach 2015-2017	25
<i>Table 12. Feed plant yields in 2015-2017</i>	
Tablica 13. Zbiory z upraw pastewnych w latach 2016-2017.....	25
<i>Table 13. Harvest from feed crops in 2016-2017</i>	
Tablica 14. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w latach 2015-2017	27
<i>Table 14. Area, yields and harvest from permanent meadows in 2015-2017</i>	
Tablica 15. Powierzchnia, plony i zbiory z pastwisk trwałych w latach 2015-2017	27
<i>Table 15. Area, yields and harvest from permanent pastures in 2015-2017</i>	
Tablica 16. Zbiory warzyw gruntowych w latach 2015-2017	27
<i>Table 16. Harvest of ground vegetables in 2015-2017</i>	
Tablica 17. Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w latach 2015-2017	28
<i>Table 17. Cultivation area of ground vegetables in 2015-2017</i>	
Tablica 18. Plony warzyw gruntowych w latach 2015-2017	28
<i>Table 18. Ground vegetable yields in 2015-2017</i>	
Tablica 19. Zbiory owoców z drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017	30
<i>Table 19. Harvest of fruit from fruit trees in orchards in 2015-2017</i>	
Tablica 20. Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017	30
<i>Table 20. Cultivation area of fruit trees in orchards in 2015-2017</i>	
Tablica 21. Plony owoców z drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017	31
<i>Table 21. Fruit yields from fruit trees in orchards in 2015-2017</i>	
Tablica 22. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017	31
<i>Table 22. Harvest of fruit from fruit bushes and berry plantations in orchards as well as strawberries and wild strawberries in 2015-2017</i>	
Tablica 23. Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017	32
<i>Table 23. Cultivation area of fruit shrubs and berry plantations in orchards as well as strawberries and wild strawberries in 2015-2017</i>	
Tablica 24. Plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017	32
<i>Table 24. Fruit yields from fruit bushes and berry plantations in orchards as well as strawberries and wild strawberries in 2015-2017</i>	
Tablica 25. Udział i miejsce województwa w krajowej produkcji głównych ziemioplodów	33
<i>Table 25. Share and place of the voivodship in the national production of the main crops</i>	
Tablica 26. Rolnictwo województwa podkarpackiego na tle kraju w 2017 r.	43
<i>Table 26. Agriculture of Podkarpackie Voivodship compared to the country in 2017</i>	
Tablica 27. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (2014-2017)	45
<i>Table 27. Land use in agricultural holdings (2014-2017)</i>	
Tablica 28. Charakterystyka gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r.	46
<i>Table 28. Characteristics of agricultural holdings by area groups of agricultural land in 2017</i>	
Tablica 29. Charakterystyka gospodarstw indywidualnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r.	47
<i>Table 29. Characteristics of private farms by area groups of agricultural land in 2017</i>	

Tablica 30. Gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych (2013-2017)	48
<i>Table 30. Private farms exceeding 1 ha of agricultural land by area groups (2013-2017)</i>	
Tablica 31. Powierzchnia zasiewów poszczególnych grup ziemiopłodów (2012-2017)	49
<i>Table 31. Sown area of individual crop groups (2012-2017)</i>	
Tablica 32. Powierzchnia zasiewów zbóż (2016, 2017)	50
<i>Table 32. Sown area of cereals (2016, 2017)</i>	
Tablica 33. Powierzchnia zasiewów upraw przemysłowych (2016, 2017)	51
<i>Table 33. Sown area of industrial crops (2016, 2017)</i>	
Tablica 34. Powierzchnia zasiewów upraw pastewnych i pozostałych (2016, 2017)	51
<i>Table 34. Sown area of feed and other plants (2016, 2017)</i>	
Tablica 35. Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2017 r.	52
<i>Table 35. Production of agricultural crops in 2017</i>	
Tablica 36. Produkcja ziemiopłodów rolnych w sektorze prywatnym w 2017 r.	54
<i>Table 36. Production of agricultural crops in private sector in 2017</i>	
Tablica 37. Produkcja ziemiopłodów rolnych w gospodarstwach indywidualnych w 2017 r.	56
<i>Table 37. Production of agricultural crops in private farms in 2017</i>	
Tablica 38. Produkcja ziemiopłodów rolnych w sektorze publicznym w 2017 r.	58
<i>Table 38. Production of agricultural crops in public sector in 2017</i>	
Tablica 39. Produkcja z łąk trwałych w 2017 r.	59
<i>Table 39. Production from permanent meadows in 2017</i>	
Tablica 40. Użytkowanie łąk trwałych w 2017 r.	59
<i>Table 40. Use of permanent meadows in 2017</i>	
Tablica 41. Produkcja warzyw gruntowych w 2017 r.	60
<i>Table 41. Production of ground vegetables in 2017</i>	
Tablica 42. Produkcja owoców z drzew owocowych w sadach w 2017 r.	61
<i>Table 42. Production of fruit from fruit-bearing trees in orchards in 2017</i>	
Tablica 43. Produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w 2017 r.	62
<i>Table 43. Production of fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations in orchards as well as of strawberries and wild strawberries in 2017</i>	
Tablica 44. Zwierzęta gospodarskie (2010-2017)	63
<i>Table 44. Livestock (2010-2017)</i>	
Tablica 45. Zwierzęta gospodarskie według stanów w 2017 r.	64
<i>Table 45. Livestock by levels in 2017</i>	
Tablica 46. Bydło i owce w 2017 r.	65
<i>Table 46. Cattle and sheep in 2017</i>	
Tablica 47. Świnie w 2017 r.	65
<i>Table 47. Pigs in 2017</i>	
Tablica 48. Drób w 2017 r.	66
<i>Table 48. Poultry in 2017</i>	
Tablica 49. Konie i kozy w 2016 r.	66
<i>Table 49. Horses and goats in 2016</i>	
Tablica 50. Produkcja żywca rzeźnego (2015, 2016)	66
<i>Table 50. Production of animals for slaughter (2015, 2016)</i>	
Tablica 51. Produkcja mięsa i podrobów (2013-2016)	67
<i>Table 51. Production of meat and pluck (2013-2016)</i>	
Tablica 52. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych, wełny i miodu (2015, 2016)	67
<i>Table 52. Production of cows' milk, hen eggs, wool and honey (2015, 2016)</i>	

Tablica 53. Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2015/2016, 2016/2017)	68
<i>Table 53. Consumption of mineral and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2015/2016, 2016/2017)</i>	
Tablica 54. Wartość skupu produktów rolnych (2016, 2017)	68
<i>Table 54. Value of procurement of major agricultural products (2016, 2017)</i>	
Tablica 55. Skup ważniejszych produktów roślinnych (2016, 2017)	69
<i>Table 55. Procurement of major crop products (2016, 2017)</i>	
Tablice 56. Skup ważniejszych produktów zwierzęcych (2016, 2017)	70
<i>Table 56. Procurement of major animal products (2016, 2017)</i>	
Tablice 57. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2016, 2017)	71
<i>Table 57. Average procurement prices of major agricultural products (2016, 2017)</i>	
Tablica 58. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2016, 2017)	71
<i>Table 58. Average prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces (2016, 2017)</i>	
Tablica 59. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (2016, 2017)	71
<i>Table 59. Average prices of arable land and meadows in private turnover (2016, 2017)</i>	

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	12
<i>Chart 1. Structure of land use in agricultural holdings in 2017</i>	
Wykres 2. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	12
<i>Chart 2. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2017</i>	
Wykres 3. Struktura zasiewów w 2017 r.	13
<i>Chart 3. Structure of sown area in 2017</i>	
Wykres 4. Udział powierzchni poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zbóż w 2017 r.	14
<i>Chart 4. Share of area of individual cereal kinds in total cereal area in 2017</i>	
Wykres 5. Średnie miesięczne temperatury powietrza (2016, 2017)	16
<i>Chart 5. Average monthly air temperatures (2016, 2017)</i>	
Wykres 6. Średnie miesięczne sumy opadów (2016, 2017)	17
<i>Chart 6. Average monthly precipitation (2016, 2017)</i>	
Wykres 7. Zachmurzenie (2016, 2017)	18
<i>Chart 7. Cloudiness (2016, 2017)</i>	
Wykres 8. Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych na 1 ha użytków rolnych (2010/2011-2016/2017)	19
<i>Chart 8. Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land (2010/2011-2016/2017)</i>	
Wykres 9. Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem w 2017 r.	22
<i>Chart 9. Share of production of individual cereal kinds in total cereal production in 2017</i>	
Wykres 10. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych w 2017 r. ..	26
<i>Chart 10. Share of production of individual crops in total production of hay from permanent meadows in 2017</i>	
Wykres 11. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2017 r.	28
<i>Chart 11. Structure of harvests of ground vegetables in 2017</i>	
Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach w 2017 r.	30
<i>Chart 12. Structure of tree fruit production in orchards in 2017</i>	

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2017 r.	33
<i>Chart 13. Structure of production of fruit from fruit shrubs and berry plantations in 2017</i>	
Wykres 14. Struktura pogłowia bydła w 2017 r.	36
<i>Chart 14. Structure of cattle in 2017</i>	
Wykres 15. Pogłowie bydła, w tym krów (2010-2017)	37
<i>Chart 15. Livestock of cattle, of which cows (2010-2017)</i>	
Wykres 16. Struktura pogłowia świń w 2017 r.	37
<i>Chart 16. Structure of pigs in 2017</i>	
Wykres 17. Pogłowie świń, w tym loch (2010-2017)	38
<i>Chart 17. Livestock of pigs, of which sows (2010-2017)</i>	
Wykres 18. Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w 2017 r.	39
<i>Chart 18. Livestock per 100 ha of agricultural land in 2017</i>	
Wykres 19. Struktura skupu zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r.	40
<i>Chart 19. Structure of procurement of basic cereal including mixed cereals in 2017</i>	
Wykres 20. Struktura skupu żywca rzeźnego w 2017 r.	41
<i>Chart 20. Structure of procurement of animals for slaughter in 2017</i>	
Wykres 21. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2017 r. w porównaniu z 2016 r.	41
<i>Chart 21. Changes in procurement prices of major agricultural products in 2017 in comparison with 2016</i>	
Wykres 22. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2017 r. w porównaniu z 2016 r.	42
<i>Chart 22. Changes in marketplace prices of major agricultural products in 2017 in comparison with 2016</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Kreska (-)	Zjawisko nie wystąpiło.
Zero (0,0)	Zjawiski istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Znak (x)	Wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (#)	Oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
„W tym”	Oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Ważniejsze skróty

tys.	tysiąc
szt.	sztuka
kg	kilogram
dt	decytona
t	tona
ha	hektar
l	litr
r.	rok
cd	ciąg dalszy
dok.	dokończenie
pkt.	punkt
p. proc.	punkt procentowy

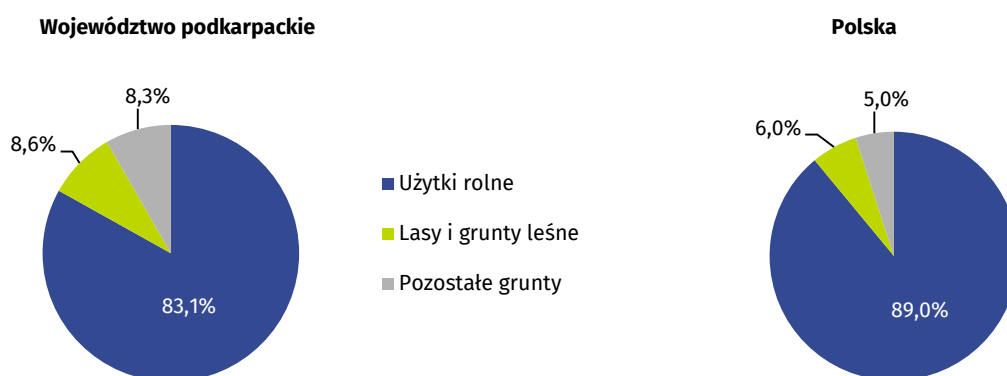
Dział I UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1.1. Użytkowanie gruntów

W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego wynoszącej 1784,6 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2017 r. znajdowało się 683,7 tys. ha, tj. 38,3% powierzchni województwa. Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z 2016 r. była mniejsza o 2,9 tys. ha, tj. o 0,4%. Z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 654,1 tys. ha, tj. 95,7% powierzchni gruntów ogółem.

Użytki rolne zajmowały 568,4 tys. ha, tj. 31,9% powierzchni województwa i w porównaniu z 2016 r. były mniejsze o 19,9 tys. ha (o 3,4%). Gospodarstwa indywidualne użytkowały 541,5 tys. ha użytków rolnych, tj. 95,3% powierzchni użytków rolnych województwa, a gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej posiadały 26,9 tys. ha użytków rolnych.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych, 555,4 tys. ha zajmowały użytki rolne w dobrej kulturze (97,7%). Pozostałe użytki rolne zajmowały 13,0 tys. ha, tj. 2,3% powierzchni ogółem użytków rolnych.

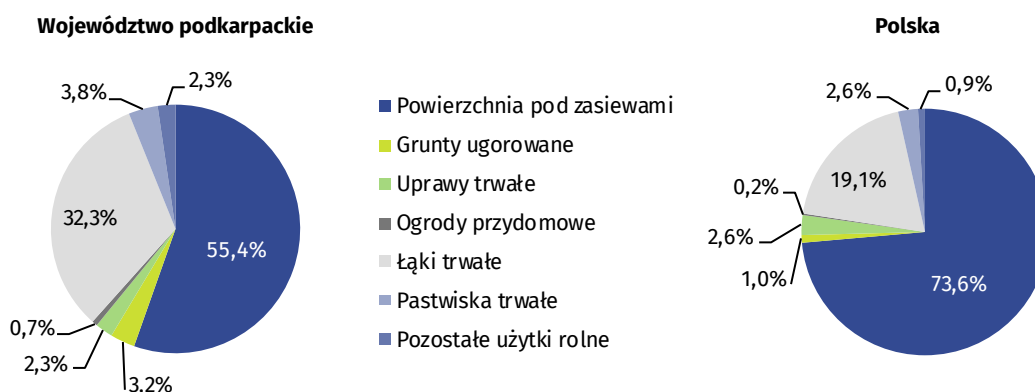
W powierzchni użytków rolnych będących w dobrej kulturze – grunty pod zasiewami w gospodarstwach rolnych zajmowały 314,8 tys. ha i stanowiły 56,7% powierzchni. Powierzchnia gruntów ugorowanych wyniosła w 2017 r. 18,5 tys. ha i stanowiła 3,3% powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze.

Uprawy trwałe utrzymywane w dobrej kulturze rolnej, zgodnie z normami w gospodarstwach rolnych, zajmowały 12,9 tys. ha, tj. 2,3% użytków rolnych w dobrej kulturze.

Trwałe użytki zielone zajmowały 205,2 tys. ha i stanowiły 36,9% użytków rolnych w dobrej kulturze oraz 36,1% użytków rolnych ogółem.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze 4,1 tys. ha (0,7%) zajmowały ogrody przydomowe.

Wykres 2. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2017 r.

Według uogólnionych wyników czerwcowego reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej w 2017 r., liczba gospodarstw rolnych w województwie podkarpackim wynosiła 129,5 tys., z tego 129,3 tys. to gospodarstwa indywidualne.

Tablica 1. Gospodarstwa rolne, powierzchnia użytków rolnych oraz średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w 2017 r.

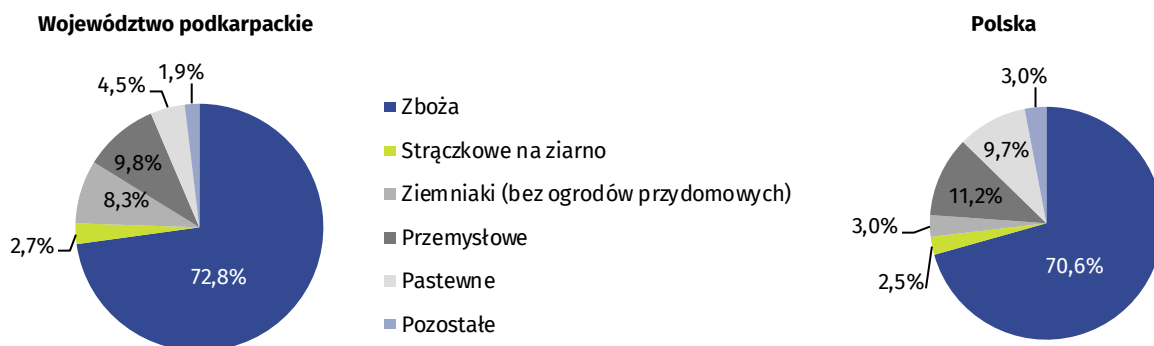
Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych		Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha
	w liczbach bezwzględnych	ogółem =100	w ha	ogółem =100	
Ogółem	129530	100,0	568421	100,0	4,39
do 1 ha	4157	3,2	2648	0,5	0,64
1-2	48783	37,7	71229	12,5	1,46
2-3	27105	20,9	64849	11,4	2,39
3-5	25792	19,9	96721	17,0	3,75
5-10	16020	12,4	106669	18,8	6,66
10-15	3642	2,8	43103	7,6	11,83
15-20	1279	1,0	22283	3,9	17,42
20-30	1206	0,9	29570	5,2	24,52
30-50	720	0,6	27264	4,8	37,87
50 ha i więcej	825	0,6	104084	18,3	126,16

W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 2-5 ha, które stanowiły 40,8%, także w powierzchni użytków rolnych województwa miały one największy udział – 28,4%. Mniej liczną grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych (analogicznie 37,7% i 12,5%). Gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha użytków rolnych stanowiły 12,4% i gospodarowały na 18,8% użytków rolnych. Udział gospodarstw największych (powyżej 15 ha użytków rolnych) stanowił zaledwie 3,1% wszystkich gospodarstw, ale ich udział w powierzchni użytków rolnych wynosił 32,2%. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego w 2017 r. wyniosła 4,39 ha (w kraju 10,40 ha) i w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się o 0,04 ha (w kraju zwiększyła się o 0,09 ha).

1.2. Powierzchnia zasiewów

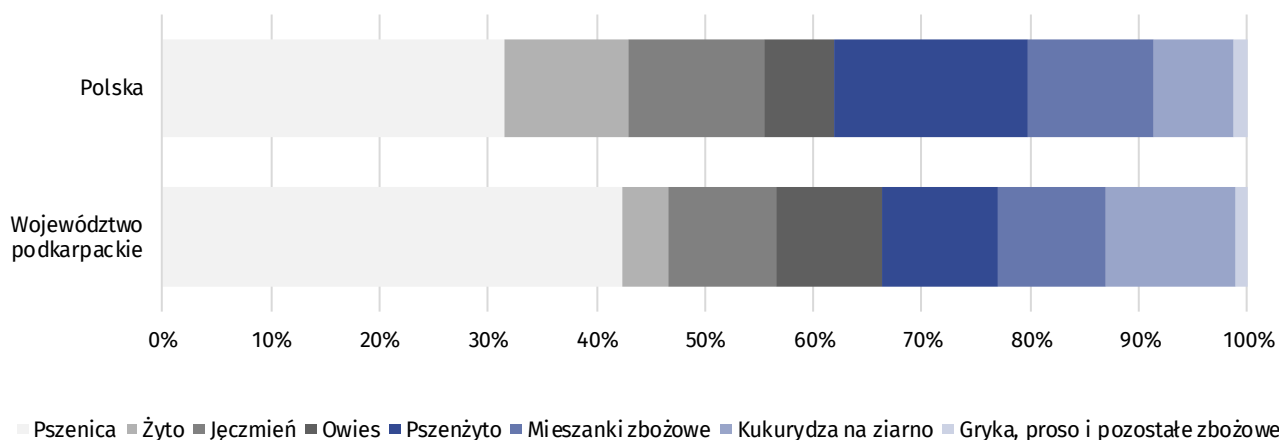
Ogólna powierzchnia zasiewów w 2017 r. wyniosła 314,8 tys. ha (co stanowiło 2,9% powierzchni zasiewów w kraju) i była wyższa o 6,4 tys. ha (o 2,1%) niż przed rokiem. Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne obejmowały 97,1% ogólnej powierzchni zasiewów województwa. W 2017 r. uprawą ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych zajmowało się 100,8 tys. gospodarstw rolnych (77,8% ogólnej liczby gospodarstw rolnych) tj. o 3,3 tys. mniej niż w 2016 r.

Wykres 3. Struktura zasiewów w 2017 r.

W strukturze zasiewów **zboża ogółem** (zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, gryka, proso i inne zbożowe oraz kukurydza na ziarno) zajmowały 229,5 tys. ha, tj. 72,9% zasiewów ogółem (w kraju uprawa zbóż stanowiła 70,7% ogólnej powierzchni zasiewów). W porównaniu z 2016 r. powierzchnia zbóż zmniejszyła się o 0,2 tys. ha (o 0,1%). W strukturze zasiewów zbóż ogółem, podobnie jak w roku poprzednim, zdecydowanie przeważały zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi – 87,0%, kukurydza na ziarno stanowiła 11,9%, a gryka i proso – 1,2%.

Wykres 4. Udział powierzchni poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zbóż w 2017 r.

Powierzchnia uprawy **pszenicy** ogółem wyniosła 97,3 tys. ha i była wyższa o 2,1 tys. ha, tj. o 2,2% niż w 2016 r. Przeważającą część powierzchni uprawy zajmowała pszenica ozima (85,4%), natomiast pozostałą część – jara (14,6%). Powierzchnia zasiewów **żyta** wyniosła 9,9 tys. ha i była większa o 1,7 tys. ha (o 20,4%) niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy **jęczmienia** ogółem zajmowała 22,7 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. była mniejsza o 0,3 tys. ha (o 1,3%). W strukturze zasiewów jęczmienia 82,4% stanowił jęczmień jary, a ozimy 17,6%. **Owies** uprawiano na powierzchni 22,4 tys. ha, tj. o 1,5 tys. ha (o 7,2%) większej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy **pszenżyta** ogółem wyniosła 24,6 tys. ha i w odniesieniu do 2016 r. była mniejsza o 4,6 tys. ha, tj. o 15,7%. Uprawa pszenżyta ozimego zajmowała 82,2%, a jarego – 17,8% ogólnej powierzchni uprawy pszenżyta. Powierzchnia uprawy **mieszanek zbożowych** ogółem wyniosła 22,7 tys. ha i była większa o 6,7 tys. ha, tj. o 42,0% od powierzchni w 2016 r. W zasiewach mieszanek zbożowych 86,9% stanowiły mieszanki jare, a 13,1% – ozime. Powierzchnia uprawy **kukurydzy na ziarno** wyniosła 27,3 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się o 4,7 tys. ha, tj. o 14,7%.

Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) wyniosła 26,2 tys. ha i stanowiła 8,3% ogólnej powierzchni zasiewów w województwie (w kraju uprawa ziemniaków zajmowała 3,0% ogólnej powierzchni zasiewów). W porównaniu z 2016 r. areał uprawy ziemniaków zwiększył się o 3,9 tys. ha, tj. o 17,4%.

Grupa **roślin przemysłowych** zajmowała 30,9 tys. ha, tj. 9,8% powierzchni zasiewów województwa (w kraju powierzchnia upraw tych roślin stanowiła 11,1% ogólnej powierzchni zasiewów). W porównaniu z zasiewami w 2016 r. areał roślin zaliczanych do grupy „przemysłowe” był większy o 3,9 tys. ha, tj. o 14,5% (w kraju był większy o 124,4 tys. ha, tj. o 11,5%). Wśród roślin przemysłowych przeważała uprawa rzepaku i rzepiku (73,0%). Powierzchnia zasiewów **rzepaku i rzepiku** wyniosła 22,5 tys. ha i zwiększyła się o 2,8 tys. ha, tj. o 14,1% w porównaniu z rokiem poprzednim. Powierzchnia uprawy **buraków cukrowych** wyniosła 4,5 tys. ha i była większa (o 23,4%) w porównaniu z 2016 r.

Powierzchnia upraw **roślin pastewnych** (łącznie z kukurydzą na zielonkę) wyniosła 14,0 tys. ha, co stanowiło 4,5% ogólnej powierzchni zasiewów województwa (w kraju stanowiła 9,7% powierzchni zasiewów ogółem). W porównaniu z 2016 r. areał uprawy roślin pastewnych zwiększył się o 0,9 tys. ha, tj. o 7,0%. Powierzchnia

uprawy **motylkowych pastewnych i traw na zielonkę** wyniosła 10,4 tys. ha i była o 2,7 tys. ha (o 35,2%) większa od powierzchni uprawy w roku poprzednim. **Kukurydzę na zielonkę** uprawiano na powierzchni 3,0 tys. ha, tj. o 6,7% mniejszej niż w 2016 r.

Powierzchnia upraw roślin zaliczanych do grupy **pozostałe** wyniosła 5,9 tys. ha, co stanowiło 1,9% powierzchni zasiewów województwa (w kraju stanowiła 3,0% powierzchni zasiewów ogółem). W odniesieniu do 2016 r. powierzchnia ta zmniejszyła się o 28,0%. W grupie upraw roślin „pozostałe” warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię 3,7 tys. ha, truskawki – 0,8 tys. ha, a 1,3 tys. ha to uprawy pozostałe.

Dział II PRODUKCJA ROŚLINNA

2.1. Warunki produkcyjne

2.1.1. Warunki glebowe

Obszar województwa podkarpackiego charakteryzuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu. Różnica między najwyższymi wzniesieniami, a miejscami najniżej położonymi wynosi 1000 m. Na nizinnych obszarach występują głównie gleby bielcowe, wytworzone z piasków, glin, iłów i utworów pyłowych. W dolinach rzek Wisły, Sanu, Wisłoki i Wisłoka zalegają mady. W rejonie Jarostawia, Przemysła i Przeworska występują czarnoziemy, należące do najlepszych gleb w województwie. Na obszarach wyżynnych i górskich przeważają gleby brunatne i bielcowe, wytworzone ze skał fliszowych.

Województwo posiada ogólnie korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolniczej. Uśredniony wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (uwzględniający jakość gleb, warunki klimatyczne i wodne oraz rzeźbę terenu) wynosi 70,4 pkt (Polska – 66,6 pkt). Jakość gleb pod względem przydatności do produkcji rolniczej określają klasy bonitacyjne od I do VI, przy czym klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI – najniższą. Na Podkarpaciu największą powierzchnię użytków rolnych zajmują gleby IV, III i V klasy bonitacyjnej, zajmują one łącznie ok. 87% użytków rolnych. Udział gleb bardzo słabych (VI klasa), nadających się pod zalesienia, wynosi 8%. Natomiast udział gleb najlepszych (klasa I) i bardzo dobrych (klasa II) jest niewielki – łącznie zajmują 5% powierzchni użytków rolnych.

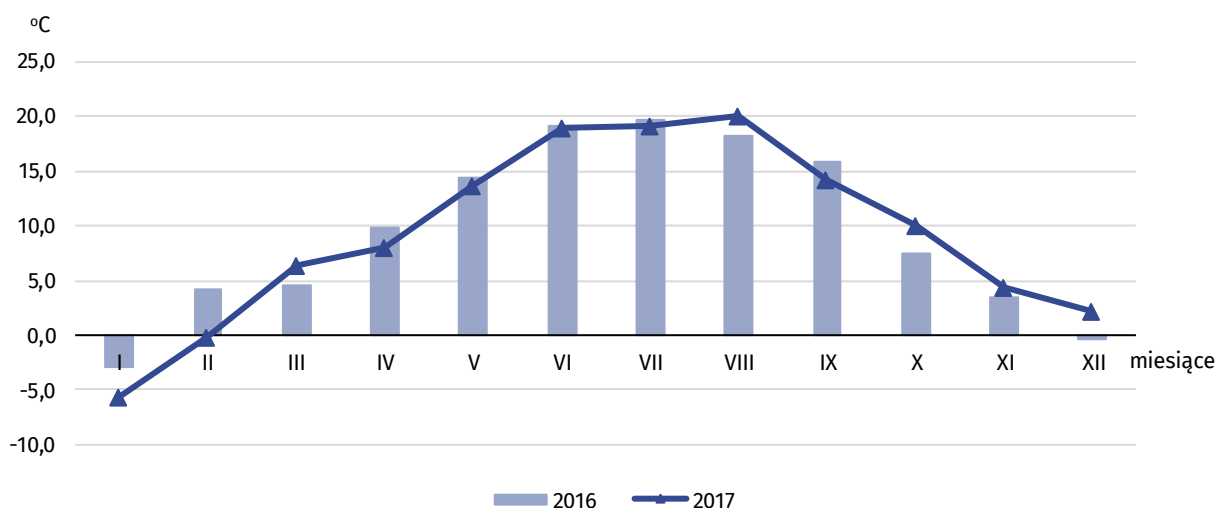
Czynnikiem obniżającym jakość gleb jest znaczne ich zakwaszenie. Na podstawie danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, około 81% gleb w województwie podkarpackim ma odczyn kwaśny, w tym 57% o $\text{pH} \leq 5,5$ (bardzo kwaśny i kwaśny). Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w przebadanej przez stację powierzchni, wynosił w województwie 45%. W przypadku 28% gleb wapnowanie jest potrzebne lub wskazane.

2.1.2. Warunki agrometeorologiczne

Siewy zbóż ozimych przeprowadzono na ogół w optymalnym terminie agrotechnicznym, pomimo występującego lokalnie przesuszenia gleby. Notowane w październiku opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby korzystnie wpływając na procesy kietkowania ziarna i wschody roślin. Utrzymująca się w listopadzie 2016 r. wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała roślinność i zapewniła dość dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju ozimin, zwłaszcza późno zasianych. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu roślin. W końcowej fazie rozwoju rośliny były na ogół dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione. W grudniu 2016 r nie odnotowano dużych spadków temperatur powietrza.

Wykres 5. Średnie miesięczne temperatury powietrza

(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

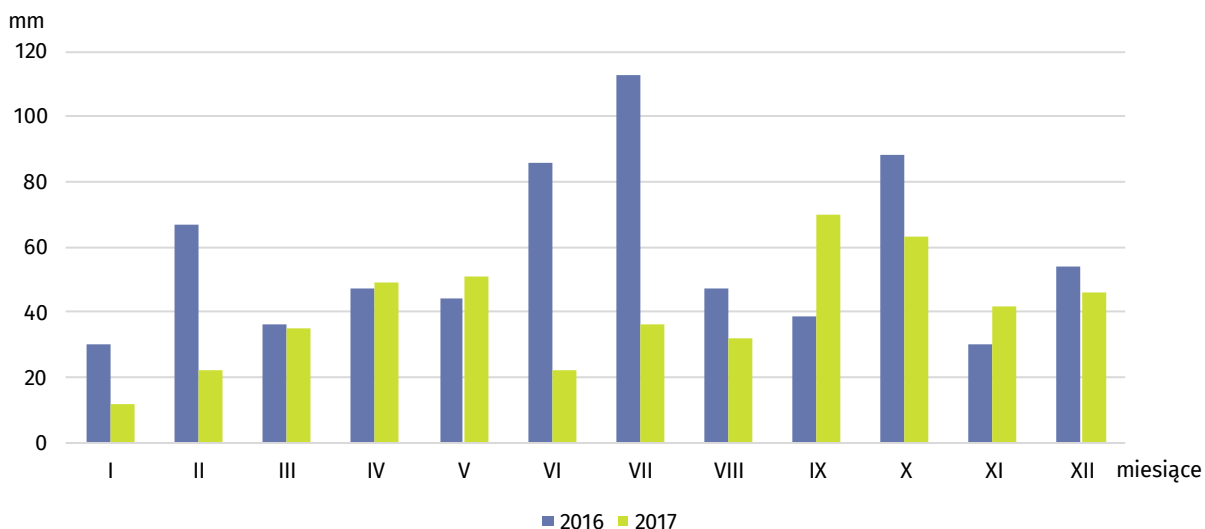

Styczeń 2017 r. pod względem termicznym był chłodny, poniżej normy o ponad 3°C. W pierwszej połowie miesiąca notowano spadki temperatury powietrza, przy powierzchni gruntu dochodzące nawet do -25°C. Występująca w tym okresie dość gruba pokrywa śnieżna chroniła przed nadmiernym wychłodzeniem wierzchniej warstwy gleby, zapobiegając stratom w zasiewach upraw ozimych. W pierwszej dekadzie lutego również było dość mroźnie, ale pokrywa śnieżna chroniła rośliny przed uszkodzeniami mrozowymi. W drugiej połowie lutego temperatura powietrza stopniowo wzrastała co pozwoliło na powolne topnienie śniegu.

W trzeciej dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych. Pod koniec marca rozpoczęto siewy zbóż jarych. Kwietniowe chłodne dni z opadami deszczu spowolniły tempo wzrostu i rozwoju roślin. W drugiej dekadzie kwietnia odnotowano przymrozki, lokalnie nawet do -5°C, które spowodowały straty w uprawach sadowniczych zwłaszcza moreli, brzoskwiń, czereśni oraz jabłoni odmian wczesnych. Druga fala przymrozków wystąpiła na przełomie pierwszej i drugiej dekady maja, powodując uszkodzenia kwitnących drzew i krzewów owocowych oraz niektórych upraw. W trzeciej dekadzie maja wyraźne ocieplenie przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin.

Ciepłe dni w czerwcu sprzyjały wegetacji roślin, pomimo występującego lokalnie niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Lipiec był na ogół ciepły, słoneczny z niewielkimi opadami deszczu. Lokalnie pod koniec lipca notowano znaczne przesuszenie gleby. Zbiór zbóż rozpoczęto w trzeciej dekadzie lipca.

Wykres 6. Średnie miesięczne sumy opadów
(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

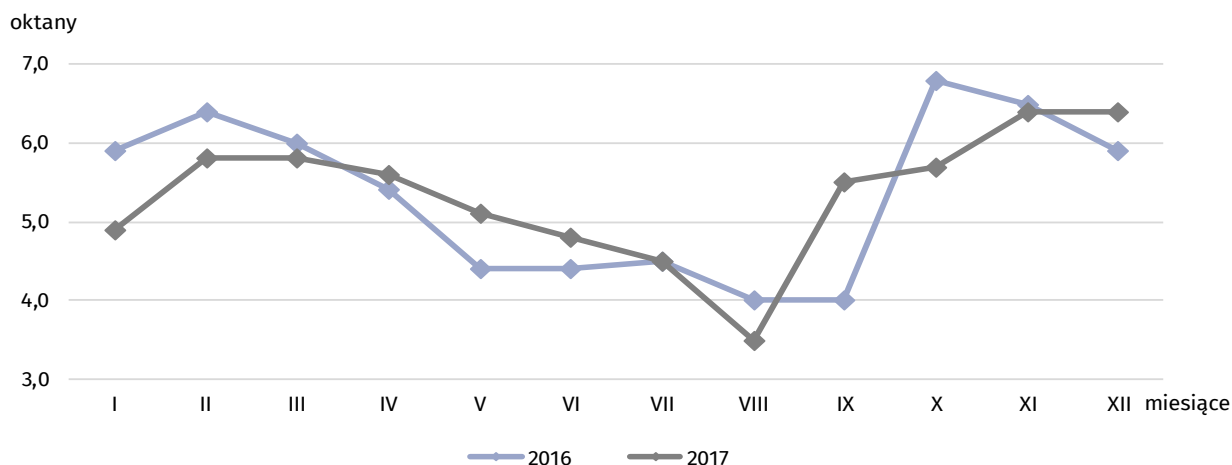

Pierwsza i druga dekada sierpnia była słoneczna i upalna, z lokalnymi burzami. Na początku trzeciej dekady ochłodziło się i wystąpiły niewielkie opady deszczu. Zbiór zbóż odbywał się w okresie upalnej, słonecznej pogody. Dobre warunki wilgotnościowe sprzyjały siewom rzepaku ozimego i wykonywaniu podorywek.

Wrzesień był na ogół chłodny i deszczowy. Poprawę pogody odnotowano dopiero pod koniec miesiąca. Ze względu na opady deszczu utrudniony był zbiór ziemniaków i siew zbóż ozimych. Dobra wilgotność gleby sprzyjała wegetacji rzepaku ozimego, kietkowaniu i wschodom zasianych zbóż ozimych. Pogoda w październiku sprzyjała wegetacji ozimin, lecz nadmierne uwilgotnienie gleby i opady deszczu utrudniały zbiór kukurydzy i buraków cukrowych oraz wykonywanie prac polowych. Zbyt duża ilość opadów pod koniec miesiąca spowodowała powstanie zastoisk wody w obniżeniach terenu oraz na glebach zwięzłych i nieprzepuszczalnych. Warunki pogodowe w listopadzie pozwoliły na dokończenie zbioru buraków cukrowych i wykonaniu orki zimowych. W grudniu nie odnotowano znacznych spadków temperatur powietrza.

Wykres 7. Zachmurzenie^{ab}

(Stacja meteorologiczna Rzeszów)

a Wartości średnie. b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

2.1.3. Nawożenie mineralne

Według uogólnionych wyników badania 90,5 tys. gospodarstw stosowało nawozy mineralne co stanowiło 69,9% ogółu gospodarstw posiadających użytki rolne w dobrej kulturze. Najwięcej gospodarstw stosowało nawożenie azotowe – 76,5% i wieloskładnikowe 62,9%. Nawozy fosforowe stosowało 4,7% gospodarstw, potasowe – 2,9%. Nawozy wapniowe stosowało tylko 5,2% gospodarstw posiadających użytki w dobrej kulturze rolnej.

Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w roku gospodarczym 2016/2017 (w przeliczeniu na czysty składnik) wyniosło 46,7 tys. ton i w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym było wyższe o 13,1%. Zużycie w poszczególnych grupach nawozów przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) – 23,6 tys. ton, tj. o 15,6% więcej niż przed rokiem,
- fosforowe (P₂O₅) – 8,9 tys. ton, tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem,
- potasowe (K₂O) – 14,3 tys. ton, tj. o 13,7% więcej niż przed rokiem.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie nawozów mineralnych pod zbiory 2017 roku wyniosło 82,2 kg NPK i było wyższe (o 17,1%) od poziomu nawożenia pod zbiory 2016 roku. Przy średnim krajowym poziomie zużycia nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2016/2017 wynoszącym 140,2 kg NPK na 1 ha użytków rolnych, zużycie tych nawozów w województwie podkarpackim było najniższe w kraju.

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) azot (N) stanowił 50,4%, fosfor (P₂O₅) – 19,0% i potas (K₂O) – 30,6%. Przed rokiem udział tych składników wynosił odpowiednio: 49,4%, 20,2% i 30,4%. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej w roku gospodarczym 2016/2017 nie uległ istotnej zmianie i kształtował się według proporcji¹ 1,00:0,38:0,61. Zalecane proporcje nawożenia azotem, fosforem, potasem w nawożeniu zrównoważonym – dla upraw polowych wynosiły 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych – 1,00:0,46:0,68.

Stosowanie większej dawki nawozów azotowych w sposób widoczny wpływa na wegetację roślin, stąd są one chętniej stosowane przez rolników. Ma to jednak ujemne skutki, gdyż następują niekorzystne zmiany, polegające na szybkim wyczerpaniu składników wolnodziałających, tj. fosforu i potasu. Stosowanie nawozów naturalnych opóźnia ten proces, a jednocześnie uzupełnia braki nawożenia mineralnego.

Badanie reprezentacyjne wykazało, że 57,2 tys. gospodarstw (44,2% ogółu gospodarstw utrzymujących użytki rolne w dobrej kulturze) stosowało obornik, 9,9 tys. (7,7%) – gnojówkę, 4,2 tys. (3,2%) – gnojowicę.

Gospodarstwa zużyły 1045 tys. ton obornika, 165 tys. m³ gnojówki i 86 tys. m³ gnojowicy.

¹ Opracowane na podstawie danych o zużyciu nawozów azotowych, fosforowych i potasowych w kg na 1 ha użytków rolnych. Zużycie nawozów azotowych przyjęto za 1.

Wapnowanie stanowi istotny element nawożenia, determinujący właściwe wykorzystanie nawożenia mineralnego oraz jest warunkiem podniesienia produktywności gleby. Pod wpływem nawożenia wapniowego ziemia staje się mniej podatna na przenikanie metali ciężkich, maleje przy tym toksyczne działanie glinu czy manganu. Procesy rozkładu substancji organicznej są efektywniejsze. W wyniku działania tych wszystkich czynników poprawia się wydajność oraz jakość płodów rolnych.

Zużycie nawozów wapniowych w rolnictwie ogółem pod zbiory 2017 r. wyniosło 17,5 tys. ton (w przeliczeniu na czysty składnik), a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych 30,8 kg, tj. o 43,3% więcej niż w roku poprzednim. W kraju poziom zużycia nawozów wapniowych wyniósł 53,0 kg CaO na 1 ha użytków rolnych, tj. o 22,5% mniej niż przed rokiem.

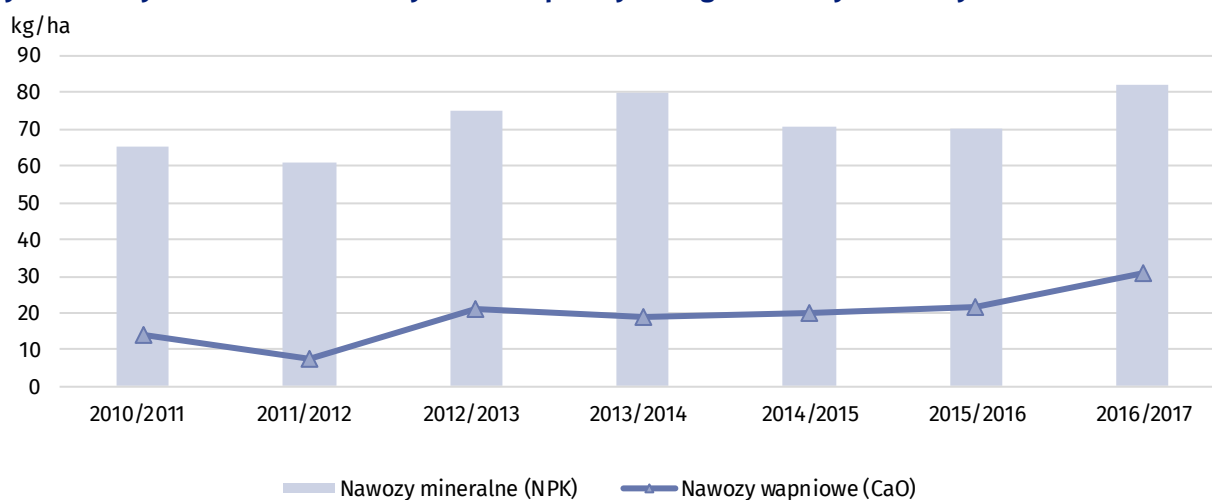
Tablica 2. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w latach gospodarczych 2009/2010-2016/2017

Lata gospodarcze	Nawozy mineralne ^a					Nawozy wapniowe ^b (CaO)	
	ogółem NPK		azotowe (N)	fosforowe (P ₂ O ₅)	potasowe (K ₂ O)	w tys. ton	na 1 ha użytków rolnych w kg
	w tys. ton	na 1 ha użytków rolnych w kg					
2009/2010 ^c	39,7	65,1	34,7	14,3	16,1	10,3	17,0
2010/2011	41,0	65,2	34,1	15,4	15,7	8,9	14,1
2011/2012	37,2	60,9	32,1	14,0	14,8	4,6	7,5
2012/2013	43,7	74,9	41,7	13,8	19,4	12,3	21,0
2013/2014	46,1	80,1	43,2	15,9	21,0	10,8	18,9
2014/2015	40,6	70,6	35,1	13,9	21,6	11,3	19,7
2015/2016	41,3	70,2	34,7	14,2	21,3	12,6	21,5
2016/2017	46,7	82,2	41,5	15,6	25,1	17,5	30,8

a łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

W roku gospodarczym 2016/2017 zużyto 5,4 tys. ton, tj. o 14,8% więcej niż w poprzednim roku gospodarczym nawozów wapniowo-magnezowych (CaO+MgO). Poziom zużycia nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych dla rolnictwa ogółem wyniósł 9,5 kg i był o 18,8% wyższy niż w poprzednim roku gospodarczym.

Wykres 8. Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w kg na 1 ha użytków rolnych^a

a W roku gospodarczym 2009/2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

Nawozy wapniowo-magnezowe stosuje się przede wszystkim w celu poprawienia zaopatrzenia roślin uprawnych w składniki drugoplanowe, głównie w wapń, ale również w magnez czy siarkę. Działanie tych składników wpływa stymulująco na plonotwórcze działanie azotu, zmniejsza podatność roślin na czynniki patogeniczne oraz poprawia właściwości fizykochemiczne gleby. Nawozy wapniowo-magnezowe stanowiły 31% zastosowanych nawozów wapniowych

Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w roku gospodarczym 2016/2017

Wyszczególnienie	Nawozy mineralne ^a (NPK)	Nawozy wapniowe ^b (CaO)	Nawozy wapniowo-magnezowe (CaO+MgO)
Na 1 ha użytków rolnych w kg			
Ogółem	82,2	30,8	9,5
w tym gospodarstwa indywidualne	82,8	27,2	8,8
Rok gospodarczy 2015/2016 = 100			
Ogółem	117,1	143,3	118,8
w tym gospodarstwa indywidualne	119,7	135,1	108,6
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg			
Ogółem	84,2	31,5	9,8
w tym gospodarstwa indywidualne	84,3	27,7	8,9
Rok gospodarczy 2015/2016 = 100			
Ogółem	116,9	143,2	119,5
w tym gospodarstwa indywidualne	119,1	133,8	107,2

a łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

2.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych

2.2.1. Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2017 r. wyniosła 229,5 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. była niższa o 0,2 tys. ha, tj. o 0,1% (w kraju zwiększyła się o 2,7%).

Tablica 4. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Ogółem				
Powierzchnia w ha	233675	229619	229459	99,9
Plony z 1 ha w dt	34,6	37,5	39,1	104,3
Zbiory w t	809350	860068	897224	104,3
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi				
Powierzchnia w ha	204215	192392	199526	103,7
Plony z 1 ha w dt	32,3	32,7	34,9	106,7
Zbiory w t	658768	629064	697308	110,8

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się (o 3,7%), w kraju była większa o 3,6%.

Tablica 5. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w hektarach			2016=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	204215	192392	199526	103,7
pszenica ozima	84226	83086	83099	100,0
pszenica jara	15831	12054	14161	117,5
żyto	8742	8210	9884	120,4
jęczmień ozimy	6921	4433	4005	90,4
jęczmień jary	15487	18587	18725	100,7
owies	23986	20886	22390	107,2
pszenżyto ozime	25529	26001	20196	77,7
pszenżyto jare	5774	3162	4376	138,4
mieszanki zbożowe ozime	3046	2579	2962	114,9
mieszanki zbożowe jare	14674	13395	19728	147,3

W uprawie zbóż ogółem przeważały zboża ozime, na które przeznaczono 120,1 tys. ha, tj. 52,4% powierzchni uprawy wszystkich zbóż. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów zbóż ozimych zmniejszyła się o 4,2 tys. ha (o 3,3%).

Powierzchnia zasiewów zbóż jarych w 2017 r. wyniosła 109,3 tys. ha i stanowiła 47,6% zasiewów zbóż ogółem. W porównaniu z 2016 r. była większa o 4,0 tys. ha (o 3,8%).

W strukturze zasiewów zbóż dominowała pszenica, która w 2017 r. zajmowała 42,4% ogólnej powierzchni zbóż. W porównaniu z 2016 r. jej udział zwiększył się o 1,0 p. proc.

Plony zbóż ogółem w województwie podkarpackim w 2017 r. wyniosły 39,1 dt/ha i w odniesieniu do 2016 r. były wyższe o 4,3%. W porównaniu z przeciętnymi plonami krajowymi były niższe o 6,9%.

Tablica 6. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt			2016=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	32,3	32,7	34,9	106,7
pszenica ozima	36,1	35,4	38,8	109,6
pszenica jara	31,9	35,3	36,4	103,1
żyto	26,0	25,4	28,0	110,2
jęczmień ozimy	31,6	32,1	36,7	114,3
jęczmień jary	32,2	34,2	35,1	102,6
owies	26,6	27,6	28,9	104,7
pszenżyto ozime	29,8	30,1	31,8	105,6
pszenżyto jare	28,9	30,1	31,8	105,6
mieszanki zbożowe ozime	30,3	31,1	32,6	104,8
mieszanki zbożowe jare	29,8	30,2	31,7	105,0

W porównaniu z 2016 r. odnotowano zwiększenie plonowania wszystkich gatunków zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Plony zbóż ozimych wyniosły 36,5 dt/ha i były o 3,1 dt/ha (o 9,3%) wyższe niż w 2016 r. Porównując plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych z plonami uzyskanymi w roku poprzednim, wzrost odnotowano w plonowaniu jęczmienia ozimego o 14,3%, żyta o 10,2%, pszenicy ozimej o 9,6%, pszenżyta ozimego o 5,6% i mieszanek ozimych o 4,8%.

Zboża ozime przezimowały na ogół bez strat. Dobre warunki wilgotnościowe notowane niemal przez cały okres wegetacji przyczyniły się do wyższego ich plonowania.

Plony zbóż jarych wyniosły 41,9 dt/ha i były o 0,3 dt/ha (o 0,7%) niższe od uzyskanych w roku poprzednim. Większość gatunków zbóż jarych plonowało wyżej niż przed rokiem. Najwyższy wzrost odnotowano w plonowaniu pszenżyta jarego o 5,6%, mieszanek zbożowych jarych o 5,0% i owsa o 4,7%. Kukurydza na ziarno plonowała wyżej o 3,2%, pszenica jara – o 3,1%, jęczmień jary – o 2,6%. Niżej niż przed rokiem plonowała gryka o 1,3% i prosa o 0,6%.

Zboża jare zostały wysiane na ogół w optymalnym terminie agrotechnicznym. Kwietniowe chłodne dni z opadami deszczu początkowo hamowały wschody i rozwój roślin. Znaczna poprawa warunków termicznych od maja wpłynęła korzystnie na dalszą wegetację zbóż jarych.

Zbiory zbóż ogółem w 2017 r. w województwie podkarpackim wyniosły 897,2 tys. ton i w odniesieniu do 2016 r. były wyższe o 37,2 tys. ton, tj. o 4,3%. Zwiększenie produkcji zbóż było wynikiem przede wszystkim dobrego plonowania większości gatunków zbóż.

Tablica. 7. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w tonach			2016=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	658768	629064	697308	110,8
pszenica ozima	304210	293820	322599	109,8
pszenica jara	50571	42592	51572	121,1
żyto	22705	20893	27679	132,5
jęczmień ozimy	21852	14236	14689	103,2
jęczmień jary	49857	63534	65717	103,4
owies	63859	57654	64737	112,3
pszenżyto ozime	76057	78368	64227	82,0
pszenżyto jare	16702	9512	13903	146,2
mieszanki zbożowe ozime	9228	8029	9654	120,2
mieszanki zbożowe jare	43727	40426	62531	154,7

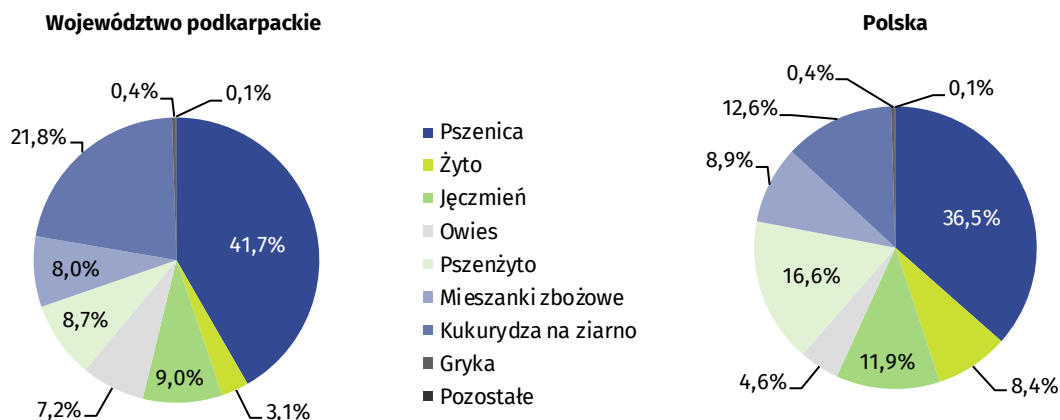
W 2017 r. zebrano 697,3 tys. ton zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. o 68,2 tys. ton (o 10,8%) więcej niż w 2016 r.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień, pszenżyto) zasiano na powierzchni 144,6 tys. ha, tj. o 2,8 tys. ha (o 1,9%) mniejszej niż w poprzednim roku. Udział powierzchni zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami wyniósł 72,5%, tj. o 4,1 p. proc. mniej niż przed rokiem, a udział w grupie zbóż ogółem stanowił 63,0% (w 2016 r. 64,2%).

W grupie zbóż intensywnych w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego (o 22,3%) i jęczmienia ozimego (o 9,6%). Zwiększyła się powierzchnia pszenżyta jarego (o 38,4%), pszenicy jarej (o 17,5%) i jęczmienia jarego (o 0,7%). Przy mniejszej powierzchni uprawy i wyższych (o 7,9%) plonach, zbiory zbóż intensywnych wyniosły 532,7 tys. ton i były wyższe o 30,6 tys. ton, tj. o 6,1% od zbiorów roku poprzedniego. Udział zbiorów zbóż intensywnych w ogólnej produkcji zbóż wyniósł 59,4% i w porównaniu z 2016 r. zwiększył się o 1,0 p. proc.

W 2017 r. zasiano 55,0 tys. ha zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych), tj. więcej o 9,9 tys. ha (o 22,0%) w porównaniu z 2016 r., a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 27,5%, tj. o 4,1 p. proc. więcej niż w roku poprzednim. W grupie zbóż ekstensywnych zwiększyła się powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych jarych (o 47,3%), żyta (o 20,4%), mieszanek zbożowych ozimych (o 14,9%) oraz owsa (o 7,2%), Zbiory zbóż ekstensywnych w 2017 r. były o 29,6% wyższe niż w roku poprzednim.

Wykres 9. Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem w 2017 r.

2.2.2. Rośliny oleiste

Powierzchnia uprawy roślin oleistych (rzepak i rzepik, słonecznik na ziarno, soja, len oleisty, mak, gorczyca i inne) w 2017 r. wyniosła 25,2 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. była większa o 3,2 tys. ha, tj. o 14,3%.

Tablica 8. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Ogółem				
Powierzchnia w ha	26195	22082	25242	114,3
Plony z 1 ha w dt	22,9	23,8	23,6	99,2
Zbiory w t	59938	52623	59634	113,3
w tym rzepak i rzepik				
Powierzchnia w ha	23414	19739	22516	114,1
Plony z 1 ha w dt	24,0	24,9	24,2	97,2
Zbiory w t	56202	49106	54594	111,2

Zbiory roślin oleistych (po przeliczeniu do wilgotności normatywnej 13,0%) w 2017 r. wyniosły 59,6 tys. ton i były wyższe o 7,0 tys. ton (o 13,3%) od uzyskanych w roku poprzednim. Wyższa produkcja wynika ze zwiększenia powierzchni uprawy roślin oleistych.

W uprawie roślin oleistych dominował rzepak i rzepik, który zajmował 89,2% powierzchni uprawy tej grupy roślin. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r. wyniosła 22,5 tys. ha, z tego 21,8 tys. ha zajmowała powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ozimego, a 0,7 tys. ha – jarego. Areal uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r., w porównaniu z 2016 r., był o 2,8 tys. ha, tj. o 14,1% większy.

Plony rzepaku i rzepiku w 2017 r. wyniosły 24,2 dt/ha i były niższe o 0,7 dt/ha, tj. o 2,8% od uzyskanych w roku poprzednim. Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 24,3 dt/ha i były niższe o 0,9 dt/ha (o 3,6%) od plonów uzyskanych w 2016 r. Plony rzepaku i rzepiku jarego wyniosły 22,9 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim były niższe o 0,2 dt/ha (o 0,9%).

Większość plantacji rzepaku ozimego zasiano w optymalnym terminie agrotechnicznym. Przebieg warunków pogodowych w okresie jesieni sprzyjał kietkowaniu ziarna i wschodom roślin rzepaku. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Warunki agrometeorologiczne w zimie i na przedwiośniu nie spowodowały większych strat w uprawach. Występujące w kwietniu i maju chłodne dni spowodowały nieco wzrost i rozwój roślin, ale dalsza wegetacja rzepaku przebiegała na ogół bez zakłóceń.

2.2.3. Ziemiaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w 2017 r. wyniosła 27,7 tys. ha i była większa o 13,6% niż przed rokiem. Prawie cały areal uprawy był skoncentrowany w gospodarstwach indywidualnych.

Tablica 9. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Powierzchnia w ha	22106	24350	27671	113,6
Plony z 1 ha w dt	225	252	265	105,2
Zbiory w t	497283	614328	733171	119,3

Średni plon ziemniaków z 1 ha wyniósł 265 dt i był wyższy od uzyskanego w roku poprzednim o 5,2%. Plony ziemniaków uzyskane w województwie podkarpackim w odniesieniu do średnich w kraju były niższe o 5,0%.

Występujące w trzeciej dekadzie kwietnia i w pierwszej dekadzie maja częste opady deszczu i chłodne dni spowodowały, że wschody ziemniaków przebiegały wolno i były nierównomierne. Przebieg pogody od połowy

mają do połowy września na ogół sprzyjał wzrostowi i plonowaniu ziemniaków. Opady deszczu we wrześniu utrudniały jednak zbiór ziemniaków i powodowały gnicie bulw oraz pogorszenie ich jakości.

Produkcja ziemniaków w województwie w 2017 r. wyniosła 733,2 tys. ton i była o 19,3% wyższa niż w 2016 r.

2.2.4. Buraki cukrowe

W województwie podkarpackim powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2017 r. wyniosła 4,5 tys. ha i była większa (o 23,4%) niż rok wcześniej.

Tablica 10. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Powierzchnia w ha	3680	3662	4520	123,4
Plony z 1 ha w dt	529	788	677	85,9
Zbiory w t	194763	288401	305950	106,1

Wschody roślin były na ogół wyrównane. Chłody na przełomie kwietnia i maja oraz nadmiar opadów deszczu w tym czasie spowolniły wzrost roślin i utrudniały terminowe wykonywanie prac pielęgnacyjnych. Przebieg warunków pogodowych od połowy maja do końca sierpnia sprzyjał wegetacji buraków cukrowych. Nadmierne uwilgotnienie gleby w końcowej fazie wegetacji spowodowało przyrost korzeni przybyszowych, spadek polaryzacji cukru oraz utrudniało zbiór.

Plony osiągnęły poziom 677 dt/ha i były niższe o 111 dt/ha (o 14,1%) od plonów uzyskanych w 2016 r. Zbiory buraków cukrowych wyniosły 305,9 tys. ton i były większe w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,1%.

2.3. Produkcja roślin pastewnych

2.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa

Powierzchnia paszowa (tj. areal trwałych użytków zielonych oraz polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę) w 2017 r. w plonie głównym wyniosła 219,2 tys. ha i była mniejsza o 23,7 tys. ha (o 9,8%) niż przed rokiem. W 2017 r. na 1 sztukę dużą bydła i owiec łącznie przypadało 3,01 ha powierzchni paszowej, tj. o 0,31 ha mniej niż w 2016 r.

Tablica 11. Powierzchnia paszowa w latach 2013-2017

Lata	Ogółem ^a			Trwałe użytki zielone		Polowe uprawy pastewne użytkowane na paszę	
	w ha	w % użytków rolnych	na 1 sztukę dużą ^b bydła i owiec łącznie w ha	w ha	w % użytków rolnych	w ha	w % powierzchni zasiewów
2013	223373	38,2	2,84	205653	35,2	17720	5,8
2014	214249	37,3	2,77	198141	34,5	16108	5,0
2015	229606	40,0	2,95	209640	36,5	19966	6,2
2016	242905	41,3	3,32	229801	39,1	13104	4,2
2017	219219	38,6	3,01	205199	36,1	14020	4,5
Różnica							
2017-2016	-23686	-2,7	-0,31	-24602	-3,0	+916	+0,3

a Powierzchnia paszowa ogółem obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz powierzchnię upraw pastewnych (w uprawie polowej). b Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla owiec – 0,08.

2.3.2. Produkcja pasz z upraw polowych

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych z przeznaczeniem na paszę (siano, zielonka zarówno na bieżące skarmianie jak i na kiszonkę oraz korzenie okopowych pastewnych) zajmowały powierzchnię 14,0 tys. ha, tj. o 0,9 tys. ha (o 7,0%) większej od powierzchni notowanej w 2016 r.

Produkcję pasz uzyskuje się również z powierzchni dodatkowej, tj. wsiewek i poplonów. W 2017 r. powierzchnia wsiewek i poplonów z przeznaczeniem na paszę wyniosła 1,8 tys. ha.

Tablica 12. Plony roślin pastewnych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt			2016=100
Łąki ^a	28,2	32,6	33,5	102,8
Pastwiska ^a	22,7	20,8	27,8	133,7
Strączkowe pastewne ^a	30,6	36,1	35,4	98,1
peluszka	-	37,9	36,4	96,0
wyka	28,8	50,0	34,0	68,0
bobik	30,4	31,9	-	-
łubin	28,6	32,4	-	-
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	35,6	39,1	39,0	99,7
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy ^a	35,2	39,7	44,0	110,8
koniczyna	41,2	46,3	53,3	115,1
lucerna	46,3	40,5	51,2	126,4
esparceta	27,7	-	37,6	-
seradela i inne motylkowe	36,2	37,0	41,4	111,9
inne pastewne	31,2	32,8	40,7	124,1
trawy polowe	32,7	35,3	41,1	116,4
Kukurydza (zielonka)	343	396	439	110,9
Okopowe pastewne	388	427	462	108,2
Poplony i wsiewki	102	108	124	114,8

a Plony zielonki w przeliczeniu na siano.

Powierzchnia okopowych pastewnych w 2017 r. wyniosła 0,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 38,6%. Plony okopowych pastewnych były wyższe (o 8,2%) niż przed rokiem i wyniosły w 2017 r. 462 dt/ha.

Tablica 13. Zbiory z upraw pastewnych w latach 2016-2017

Wyszczególnienie	2016		2017		Różnica 2017-2016	
	ogółem	na 1 sztukę dużę ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużę ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużę ^a bydła i owiec łącznie
Zbiory ^b	7490339	102,5	7203409	98,8	-286930	-3,7
z łąk	6521071	89,2	6136967	84,2	-384104	-5,0
z pastwisk	615836	8,4	606554	8,3	-9282	-0,1
strączkowych	49621	0,7	4529	0,1	-45092	-0,6
peluszki	2765	0,0	182	0,0	-2583	0,0
wyki	3150	0,0	3060	0,0	-90	0,0
bobiku	4025	0,1	-	-	-4025	-0,1
łubinu	18513	0,3	-	-	-18513	-0,3
mieszanek strączkowych i zbożowo-strączkowych	21168	0,3	1287	0,0	-19881	-0,3

Tablica 13. Zbiory z upraw pastewnych w latach 2016-2017 (dok.)

Wyszczególnienie	2016		2017		Różnica 2017-2016	
	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie	ogółem	na 1 sztukę dużą ^a bydła i owiec łącznie
motylkowych drobno-nasiennych, innych pastewnych i traw	303811	4,2	455359	6,2	+151548	+2,0
koniczyny	136728	1,9	116475	1,6	-20253	-0,3
lucerny	13357	0,2	16478	0,2	+3121	0,0
esparcety	-	-	451	0,0	+451	0,0
seradeli i innych motylkowych	24572	0,3	33418	0,5	+8846	+0,2
innych pastewnych	26754	0,4	11016	0,2	-15738	-0,2
traw połowych	102400	1,4	277521	3,8	+175121	+2,4
Zbiory kukurydzy (zielonka)	1294180	17,7	1336624	18,3	+42444	+0,6
Zbiory okopowych pastewnych	342711	4,7	227800	3,1	-114911	-1,6

a Przeliczenia pogłównia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla owiec – 0,08. b Bez względu na sposób zbioru w przeliczeniu na siano.

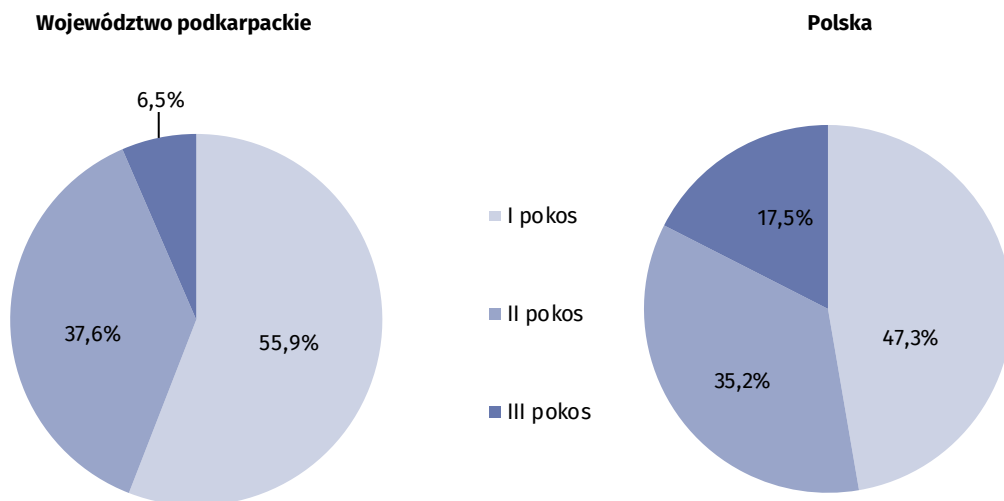
Kukurydzę na zielonkę w 2017 r. uprawiano na powierzchni 3,0 tys. ha, tj. o 6,7% mniejszej niż w roku poprzednim. Plony zielonej masy kukurydzy wyniosły 439 dt/ha i były o 10,9% wyższe niż przed rokiem.

2.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych

Powierzchnia trwałych użytków zielonych, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2017 r. wyniosła 205,2 tys. ha i była o 24,6 tys. ha (o 10,7%) mniejsza niż w 2016 r.

Areń łąk trwałych w 2017 r. zajmował 183,4 tys. ha i zmniejszył się o 16,7 tys. ha (o 8,4%) w stosunku do roku poprzedniego. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz niezebranych) w I pokosie wyniosła 46,1 tys. ha, tj. 25,1% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 41,6 tys. ha, tj. 22,6%, a w III pokosie – 108,6 tys. ha, tj. 59,2%.

Wykres 10. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych w 2017 r.

Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 33,5 dt/ha i w porównaniu z 2016 r. był wyższy o 0,9 dt/ha, tj. o 2,8%. W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 18,7 dt/ha, tj. o 0,5 dt/ha (o 2,6%) mniej niż w roku poprzednim. W drugim pokosie – 12,6 dt/ha, tj. o 1,0 dt/ha (o 8,6%) więcej niż przed rokiem. Plon trzeciego pokosu wyniósł 2,2 dt/ha i był wyższy o 0,3 dt/ha (o 15,8%) niż w 2016 r.

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 613,7 tys. ton i była o 5,9% niższa od produkcji sprzed roku.

Tablica 14. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Powierzchnia w ha	186004	200123	183384	91,6
Plony z 1 ha w dt ^a	28,2	32,6	33,5	102,8
Zbiory w t ^a	523896	652107	613697	94,1

a W przeliczeniu na siano.

Powierzchnia pastwisk trwałych w 2017 r. wyniosła 21,8 tys. ha i była mniejsza o 7,9 tys. ha (o 26,5%) niż w 2016 r. Plony z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 27,8 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim były wyższe o 7,0 dt/ha, tj. o 33,7%.

Zbiory z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 60,7 tys. ton i były o 1,5% niższe od uzyskanych w 2016 r.

Tablica 15. Powierzchnia, plony i zbiory z pastwisk trwałych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2016=100
Powierzchnia w ha	23636	29678	21815	73,5
Plony z 1 ha w dt ^a	22,7	20,8	27,8	133,7
Zbiory w t ^a	53614	61584	60655	98,5

a W przeliczeniu na siano.

2.4. Produkcja ogrodnicza

2.4.1. Warzywa gruntowe

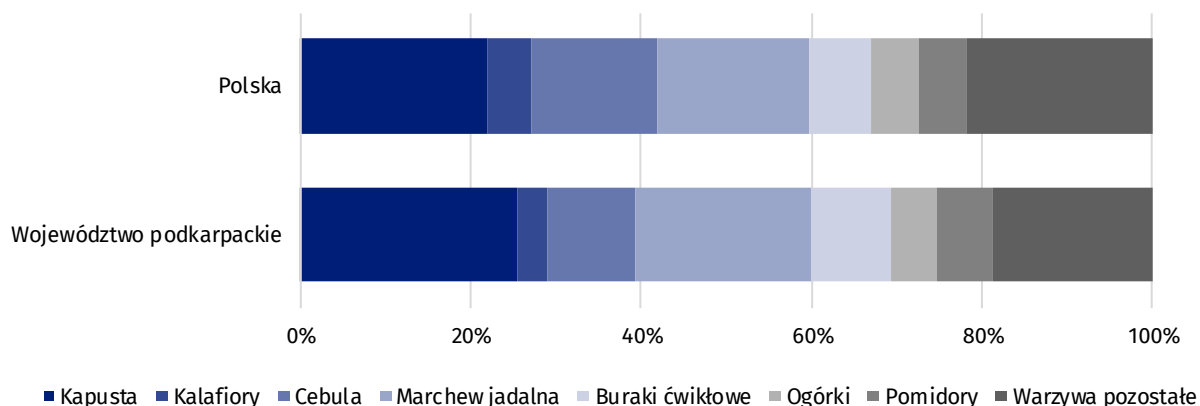
Zbiory warzyw gruntowych w 2017 r. wyniosły 92,4 tys. ton i były wyższe o 3,8 tys. ton (o 4,3%) od produkcji uzyskanej w 2016 r.

Tablica 16. Zbiory^a warzyw gruntowych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
			w dt	2016=100
Ogółem	817288	885806	924160	104,3
Kapusta	192885	218471	236076	108,1
Kalafiory	28792	32064	32774	102,2
Cebula	90597	91780	94535	103,0
Marchew jadalna	167103	185171	191040	103,2
Buraki ćwikłowe	82084	90532	87776	97,0
Ogórki	59549	51049	49549	97,1
Pomidory	48167	55518	58699	105,7
Warzywa pozostałe ^b	148112	161220	173712	107,7

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Wykres 11. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2017 r.

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w gospodarstwach rolnych z uwzględnieniem areatu warzyw gruntowych w ogrodach przydomowych w 2017 r. wyniosła 4,8 tys. ha i utrzymała się na poziomie sprzed roku. Niewielki wzrost areatu uprawy zanotowano dla większości podstawowych gatunków warzyw (kapusty, kalafiorów, cebuli, marchwi jadalnej, buraków ćwikłowych ogórków i pomidorów), natomiast dla grupy warzyw pozostałych zaobserwowano zmniejszenie areatu.

Tablica 17. Powierzchnia^a uprawy warzyw gruntowych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w ha			2016=100
Ogółem	4820	4779	4779	100,0
Kapusta	610	521	531	101,9
Kalafior	229	226	231	102,2
Cebula	521	519	520	100,1
Marchew jadalna	811	830	840	101,2
Buraki ćwikłowe	410	365	366	100,3
Ogórki	451	351	353	100,5
Pomidory	301	271	273	100,8
Warzywa pozostałe ^b	1487	1696	1665	98,2

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Plony podstawowych gatunków warzyw gruntowych były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim (z wyjątkiem buraków ćwikłowych i ogórków). Największy wzrost odnotowano w plonowaniu warzyw pozostałych i kapusty.

Tablica 18. Plony warzyw gruntowych w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt			2016=100
Kapusta	316	420	445	106,0
Kalafior	126	142	142	100,0
Cebula	174	177	182	102,8
Marchew jadalna	206	223	227	101,8
Buraki ćwikłowe	200	248	240	96,8
Ogórki	132	145	140	96,6
Pomidory	160	205	215	104,9
Warzywa pozostałe ^a	100	95	104	109,5

a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Warunki dla wzrostu warzyw gruntowych w 2017 r. były bardzo zróżnicowane. Wiosenna wegetacja rozpoczęła się dość wcześnie, jednak chłody oraz nadmierne uwilgotnienie gleby, wpłynęły na opóźnienie terminu rozpoczęcia siewu warzyw gruntowych i znacznie spowolniły ich wschody. Również warunki panujące w kwietniu i na początku maja wpłynęły hamująco na wzrost roślin. W trzeciej dekadzie maja wyraźne ocieplenie przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju warzyw gruntowych. Dalsze warunki wegetacji warzyw gruntowych były na ogół korzystne dla większości gatunków.

Dobre uwilgotnienie gleby w okresie wegetacji miało wpływ na wyższe plonowanie kapusty. Plony kapusty w 2017 r. wyniosły 445 dt/ha i były o 6,0% wyższe niż przed rokiem. Zbiory kapusty były o 8,1% większe niż przed rokiem.

Zbiory kalafiorów były o 2,2% wyższe niż w roku poprzednim, o czym zdecydował większy areal uprawy (o 2,2%). Plony kalafiorów utrzymały się na poziomie ubiegłorocznym (142 dt/ha).

Wyżej niż przed rokiem plonowała cebula (o 2,8%). Jej plon wyniósł 182 dt/ha, ale charakteryzowała się na ogół gorszą jakością przechowalniczą.

Dość dobre warunki wegetacji sprzyjały przyrostowi masy korzeni i plonowaniu warzyw korzeniowych. Marchew jadalna plonowała na poziomie 227 dt/ha, tj. o 1,8% wyższym niż rok temu. Natomiast plony buraków ćwikłowych były o 3,2% niższe niż w 2016 r. i wyniosły 240 dt/ha. Nieznacznie zwiększył się areal uprawy buraków ćwikłowych o 0,3%. Powierzchnia marchwi jadalnej była większa o 1,2%.

Warunki wegetacji dla ogórków gruntowych w 2017 r. były na ogół niesprzyjające. Plony wyniosły 140 dt/ha i były o 3,4% niższe od uzyskanych w 2016 r.

W 2017 r. uzyskano większą (o 5,7%) niż przed rokiem produkcję pomidorów, co było wynikiem wyższego ich plonowania (o 4,9%) i zwiększonej powierzchni uprawy (o 0,8%).

Pomimo zmniejszenia powierzchni uprawy (o 1,8%), uzyskano w 2017 r. większą (o 7,7%) niż przed rokiem produkcję warzyw z grupy pozostałe, co było wynikiem wyższego ich plonowania (o 9,5%).

2.4.2. Sadownictwo

Produkcja owoców z drzew i krzewów owocowych oraz z plantacji jagodowych, (bez produkcji z drzew i krzewów rosnących poza sadami) w 2017 r. wyniosła 40,8 tys. ton i była niższa o 23,9 tys. ton, tj. o 36,9% od produkcji uzyskanej w 2016 r.

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy było na ogół dobre, nie zaobserwowano znaczących strat w sadach. W drugiej dekadzie kwietnia odnotowano przymrozki, lokalnie nawet do -5°C, które spowodowały straty w drzewach i krzewach owocowych, zwłaszcza moreli, brzoskwiń, czereśni oraz jabłoni odmian wczesnych. Druga fala przymrozków wystąpiła na przełomie pierwszej i drugiej dekady maja, powodując uszkodzenia kwitnących drzew i krzewów owocowych. W czasie kwitnienia wiele dni było deszczowych i chłodnych, co utrudniało oblot pszczół i zapylanie.

Owoce z drzew

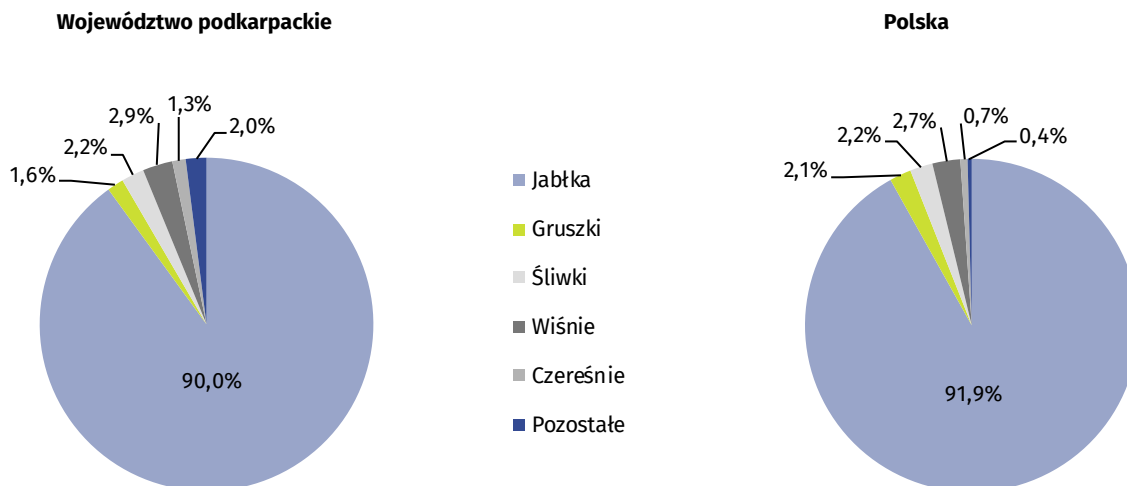
Łączna produkcja owoców z drzew w sadach wyniosła 26,5 tys. ton i była o 46,2% mniejsza od produkcji z roku 2016. Przyczyną uzyskania niższych zbiorów były straty spowodowane wiosennymi przymrozkami. Dwie fale wiosennych przymrozków spowodowały znaczne uszkodzenia w kwitnących sadach wszystkich gatunków drzew owocowych.

Tablica 19. Zbiory owoców z drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w dt			2016=100
Ogółem	385719	492103	264794	53,8
Jabłka	312858	427426	238203	55,7
Gruszki	8243	7380	4272	57,9
Śliwki	14926	12774	5785	45,3
Wiśnie	16421	14961	7773	52,0
Czereśnie	7523	4670	3360	71,9
Brzoskwinie	1710	1982	575	29,0
Morele	616	773	363	47,0
Orzechy włoskie	23422	22137	4463	20,2

Uszkodzenia spowodowane przez przymrozki najbardziej dotknęły drzew orzechów włoskich, brzoskwiń, śliw i moreli. Warunki agrometeorologiczne sprzyjały dodatkowo występowaniu chorób i szkodników, co było przyczyną gorszej jakości zebranych owoców.

Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach w 2017 r.

Tablica 20. Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w ha			2016=100
Ogółem	6457	6455	6322	97,9
Jabłonie	3956	3953	3866	97,8
Grusze	215	209	208	99,8
Śliwy	303	305	303	99,5
Wiśnie	626	631	588	93,1
Czereśnie	136	136	136	100,0
Brzoskwinie	62	62	62	100,0
Morele	50	50	50	100,0
Orzechy włoskie	1109	1109	1109	100,0

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w sadach zmniejszyła się o 2,1% w porównaniu z 2016 r. Odnotowano zmniejszenie areалу wiśni (o 6,9%), jabłoni (o 2,2%), śliw (o 0,5%) i grusz (o 0,2%). Powierzchnia czereśni, brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich utrzymała się na poziomie sprzed roku.

Tablica 21. Plony owoców z drzew owocowych w sadach w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt			2016=100
Jabłonie	79,1	108,1	61,6	97,8
Grusze	38,4	35,4	20,5	57,9
Śliwy	49,2	41,9	19,1	45,6
Wiśnie	26,2	23,7	13,2	55,7
Czereśnie	55,5	34,5	24,8	71,9
Brzoskwinie	27,5	31,9	9,2	28,8
Morele	12,3	15,4	7,2	46,8
Orzechy włoskie	21,1	20,0	4,0	20,0

W 2017 r. zbiory jabłek w sadach były o 44,3% niższe od uzyskanych wysokich zbiorów w roku poprzednim i wyniosły 23,8 tys. ton. Niższe zbiory związane były z gorszym zawiązywaniem owoców po wysokim plonowaniu w 2016 r. oraz uszkodzeniami kwiatów i zawiązków owoców, zwłaszcza jabłoni odmian wczesnych, przez przymrozki wiosenne. Przyrost masy owoców odbywał się przy dobrym uwilgotnieniu gleby.

Stabsze plonowania grusz w sadach w porównaniu z poprzednim rokiem było przyczyną niższej produkcji. Zbiory gruszek wyniosły 0,4 tys. ton, tj. o 42,1% mniej niż w 2016 r. Chłodna i deszczowa pogoda w okresie kwitnienia nie sprzyjała zapylaniu i zawiązywaniu owoców.

Produkcja śliwek w sadach wyniosła 0,6 tys. ton i była o 54,7% niższa od zbiorów roku poprzedniego. Plonowanie było stabsze od zanotowanego w 2016 r.

W wyniku przymrozków wiosennych produkcja wiśni i czereśni w sadach zmniejszyła się odpowiednio o 48,0% i o 28,1% od uzyskanej w roku poprzednim. Deszczowa pogoda przyczyniła się do pęknięcia owoców tych gatunków drzew.

Orzechy włoskie i brzoskwinie najbardziej ucierpiały w wyniku wiosennych przymrozków, gdzie odnotowano największy spadek plonowania i jednocześnie produkcji. W porównaniu z rokiem poprzednim orzechów włoskich zebrano mniej o 80%, a brzoskwiń o 71% mniej. Produkcja moreli była mniejsza o 53%.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz zbiory truskawek i poziomek gruntowych w 2017 r. wyniosły łącznie 14,3 tys. ton i zmniejszyły się o 1,1 tys. ton (o 7,3%) w stosunku do zbiorów uzyskanych w roku poprzednim.

Tablica 22. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w dt			2016=100
Ogółem	136682	154397	143121	92,7
Truskawki i poziomki	41601	42350	37455	88,4
Maliny ^a	19009	34657	30980	89,4
Porzeczki	43445	41966	36649	87,3
Agrest	4280	3960	3770	95,2
Leszczyna	588	640	579	90,5
Aronia	7155	6847	12508	182,7
Borówka wysoka	4897	5250	5935	113,0
Winorośl	15630	18650	14805	79,4
Pozostałe jagodowe	77	77	440	571,4

a łącznie z jeżyną bezkolcową.

W porównaniu do roku poprzedniego zanotowano spadek produkcji truskawek oraz malin, porzeczki, agrestu, leszczyny i winorośli w sadach. Większą produkcję uzyskano w przypadku aronii, borówki wysokiej i pozostałych jagodowych w sadach.

Tablica 23. Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	w ha			2016=100
Truskawki i poziomki	1401	1401	1401	100,0
Maliny ^a	822	923	924	100,1
Porzeczki	1649	1905	1872	98,3
Agrest	105	107	107	100,0
Leszczyna	62	63	69	109,4
Aronia	121	218	377	173,1
Borówka wysoka	87	128	154	120,2
Winorośl	288	288	291	100,9
Pozostałe jagodowe	5	15	23	155,6

a łącznie z jeżyną bezkolcową.

W 2017 r. zwiększyła się powierzchnia uprawy leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych w sadach. Zmniejszyła się natomiast powierzchnia porzeczek w sadach.

Tablica 24. Plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oraz truskawek i poziomek w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt			2016=100
Truskawki i poziomki	29,7	30,2	26,7	88,4
Maliny ^a	23,1	37,5	33,5	89,3
Porzeczki	26,3	22,0	19,6	89,1
Agrest	40,7	36,9	35,2	95,4
Leszczyna	9,5	10,2	8,4	82,4
Aronia	59,1	31,5	33,2	105,4
Borówka wysoka	56,0	40,9	38,5	94,1
Winorośl	54,2	64,7	50,9	78,7
Pozostałe jagodowe	15,5	5,2	19,1	367,3

a łącznie z jeżyną bezkolcową.

Straty w krzewach owocowych i na plantacjach jagodowych spowodowane przez wiosenne przymrozki, były mniejsze niż w przypadku drzew owocowych. Przymrozki przyczyniły się do obniżenia plonowania zwłaszcza winorośli, leszczyny i truskawek.

W 2017 r. zbiory truskawek były o 11,6% niższe niż przed rokiem. Warunki podczas kwitnienia i zawiązywania owoców były niesprzyjające.

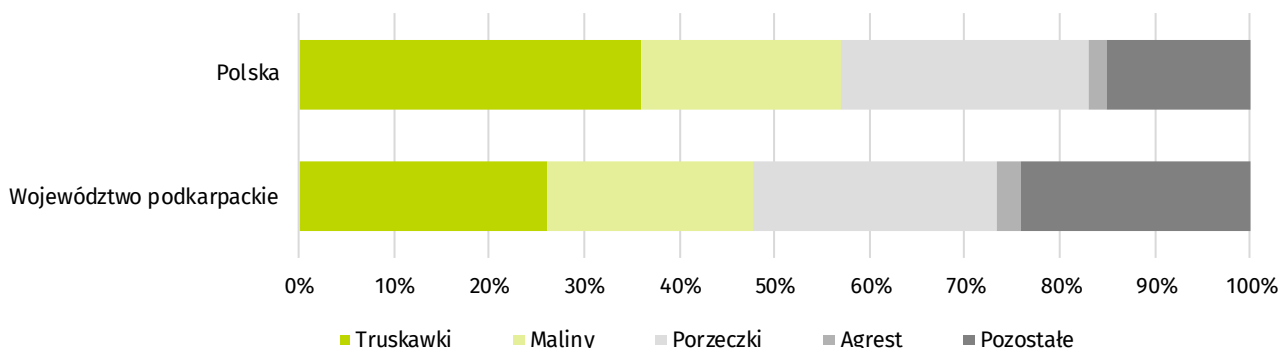
Produkcja malin w sadach w 2017 r. wyniosła 3,1 tys. ton i była o 10,6% niższa od wysokiej produkcji ubiegłorocznej. Przymrozki przyczyniły się do znacznego obniżenia plonowania malin. Jakość malin jesiennych była słaba, owoce małe, a duża wilgotność powodowała ich rozpadanie się.

Zbiory porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych) w sadach oceniono na 3,7 tys. ton i były o 12,7% mniejsze niż w 2016 r. Mniej niż przed rokiem zebrano porzeczek kolorowych w sadach (o 33,0%). Produkcja porzeczek czarnych w sadach w 2017 r. była o 7,0% większa niż przed rokiem.

Areał uprawy agrestu w sadach w 2017 r. utrzymał się na poziomie sprzed roku, a zbiory były o 4,8% niższe od uzyskanych w 2016 r. Na obniżenie zbiorów zadecydowało słabsze plonowanie agrestu, spowodowane przymrozkami.

Łączne zbiory pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach (aronii, borówki wysokiej, leszczyny, winorośli i pozostałych jagodowych) wyniosły w 2017 r. 3,4 tys. ton, i były o 8,9% większe niż przed rokiem. W porównaniu z 2016 r. zanotowano zwiększenie produkcji aronii, borówki wysokiej i pozostałych jagodowych. Mniej zebrano winorośli i leszczyny.

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2017 r.

2.5. Udział województwa w krajowej produkcji głównych ziemiopłodów

Średnie plony z 1 ha w województwie podkarpackim w 2017 r., w porównaniu z uzyskanymi przeciętnymi plonami w kraju, były niższe w przypadku łąk trwałych – o 38,2%, rzepaku i rzepiku – o 18,0%, zbóż ogółem – o 6,9%, ziemniaków – o 5,0%, buraków cukrowych - o 0,3%.

W porównaniu z województwami o plonach najwyższych i najniższych, różnice (w dt z 1 ha) przedstawiają się następująco:

różnica do plonów najwyższych

zboża ogółem	-	minus 19,4 dt z 1 ha (opolskie),
rzepak i rzepik	-	minus 8,7 dt z 1 ha (podlaskie),
ziemniaki	-	minus 93 dt z 1 ha (opolskie),
buraki cukrowe	-	minus 73 dt z 1 ha (lubuskie),

różnica do plonów najniższych

zboża ogółem	-	plus 7,9 dt z 1 ha (podlaskie),
ziemniaki	-	plus 45 dt z 1 ha (małopolskie),
buraki cukrowe	-	plus 284 dt z 1 ha (podlaskie).

Zbiory zbóż ogółem w województwie podkarpackim w 2017 r. stanowiły 2,8% zbiorów zbóż ogółem w Polsce, co daje 14. miejsce w kraju, a zbiory rzepaku i rzepiku – 2,0% zbiorów krajowych (13. miejsce w kraju). Produkcja ziemniaków stanowiła 8,0% produkcji krajowej, co uplasowało województwo na 4. miejscu w kraju, a zbiory buraków cukrowych – 1,9% zbiorów krajowych (10. miejsce w kraju).

Tablica 25. Udział i miejsce województwa w krajowej produkcji głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Polska		Województwo podkarpackie			
	2017		2016	2017	2016	2017
	w liczbach bezwzględnych		Polska=100		lokata	
Powierzchnia w tys. ha:						
Zboża	7602,0	229,5	3,1	3,0	13	13
w tym:						
pszenica	2391,9	97,3	4,0	4,1	11	11
żyto	873,2	9,9	1,1	1,1	15	14
jęczmień	953,8	22,7	2,5	2,4	15	15
owies	491,2	22,4	4,4	4,6	9	8
pszenżyto	1352,0	24,6	2,1	1,8	15	15

Tablica 25. Udział i miejsce województwa w krajowej produkcji głównych ziemioptodów (dok.)

Wyszczególnienie	Polska		Województwo podkarpackie			
	2017		2016	2017	2016	2017
	w liczbach bezwzględnych		Polska=100		lokata	
Powierzchnia w tys. ha (dok.):						
Rzepak i rzepik	914,3	22,5	2,4	2,5	12	11
Ziemniaki ^a	329,3	27,7	7,9	8,4	5	4
Buraki cukrowe	231,7	4,5	1,8	2,0	10	10
Warzywa gruntowe ^a	177,6	4,8	2,7	2,7	10	10
Plony z 1 ha w dt:						
Zboża	42,0	39,1	93,1	93,1	11	12
w tym:						
pszenica	48,8	38,5	77,3	78,9	13	13
żyto	30,6	28,0	89,4	91,5	12/13	13
jęczmień	39,8	35,4	89,9	88,9	11	11
owies	29,8	28,9	96,2	97,0	12	12
pszenżyto	39,3	31,8	81,1	80,9	14	15
Rzepak i rzepik	29,5	24,2	92,2	82,0	12	16
Ziemniaki ^a	279	265	87,8	95,0	14	11
Buraki cukrowe	679	677	118,5	99,7	2	10
Zbiory w tys. ton:						
Zboża	31925,0	897,2	2,9	2,8	14	14
w tym:						
pszenica	11665,7	374,2	3,1	3,2	12	12
żyto	2673,6	27,7	0,9	1,0	15	15
jęczmień	3793,0	80,4	2,3	2,1	15	15
owies	1464,6	64,7	4,2	4,4	10	9
pszenżyto	5312,1	78,1	1,7	1,5	15	16
Rzepak i rzepik	2697,3	54,6	2,2	2,0	12	13
Ziemniaki ^a	9171,7	733,2	6,9	8,0	6	4
Buraki cukrowe	15733,0	305,9	2,1	1,9	10	10
Warzywa gruntowe ^a	4583,3	92,4	1,9	2,0	10	10

a łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

2.6. Przebieg siewu oraz ocena ozimin w jesieni 2017 r.

Wrzesień był na ogół chłodny i deszczowy. Poprawę pogody odnotowano dopiero pod koniec miesiąca. Ze względu na opady deszczu utrudniony był siew zbóż ozimych. Dobra wilgotność gleby sprzyjała wegetacji rzepaku ozimego, kietkowaniu i wschodom zasianych zbóż ozimych. Pogoda w październiku sprzyjała wegetacji ozimin, lecz nadmierne uwilgotnienie gleby i opady deszczu utrudniały wykonywanie prac polowych. Stan wschodów upraw ozimych w październiku 2017 r. oceniono na poziomie wyższym od ubiegłorocznego. Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla ozimin. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu roślin. W grudniu nie odnotowano znacznych spadków temperatur powietrza.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie wynika, że łączny areal zbóż ozimych wysianych w jesieni 2017 r. wyniósł 124,0 tys. ha, tj. na powierzchni o 3,2% większej od powierzchni zasianej w roku poprzednim.

W optymalnym terminie agrotechnicznym zasiano około 93% powierzchni mieszanek zbożowych ozimych, około 92% jęczmienia ozimego, około 91% powierzchni żyta i rzepiku ozimego oraz około 80% powierzchni pszenicy ozimej i pszenżyta ozimego.

Stan ozimin przed wejściem w okres zimowego spoczynku oceniono w pięciopunktowej skali ocen następująco:

- pszenica - 4,3 pkt,
- żyto - 3,9 pkt,
- jęczmień - 4,5 pkt,
- pszenżyto - 4,2 pkt,
- mieszanki zbożowe - 3,8 pkt,
- rzepak i rzepik - 4,4 pkt.

Częste opady deszczu utrudniały wykonywanie orek i przygotowanie pól pod zasiew zbóż ozimych. Siewy zbóż ozimych (oprócz pszenicy) zostały jednak wykonane w optymalnych terminach agrotechnicznych. Kiełkowanie i wschody ozimin odbywało się w bardzo dobrych warunkach wilgotnościowo-termicznych.

Stan ozimin przed ich wejściem w okres zimowego spoczynku był lepszy niż w roku poprzednim. Stan jęczmienia oceniono wyżej o 1,0 pkt, pszenżyta o 0,8 pkt. Wyżej o 0,7 pkt oceniono stan pszenicy i rzepaku, mieszanek zbożowych o 0,5 pkt i żyta o 0,4 pkt.

Dział III ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

3.1. Bydło

W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła ogółem w województwie liczyło 89,2 tys. szt., co stanowiło 1,5% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z czerwcem 2016 r. liczebność stada zmniejszyła się o 0,3 tys. szt., tj. o 0,3%. W gospodarstwach indywidualnych było 85,0 tys. szt. bydła, co stanowiło 95,3% pogłowia bydła w województwie podkarpackim.

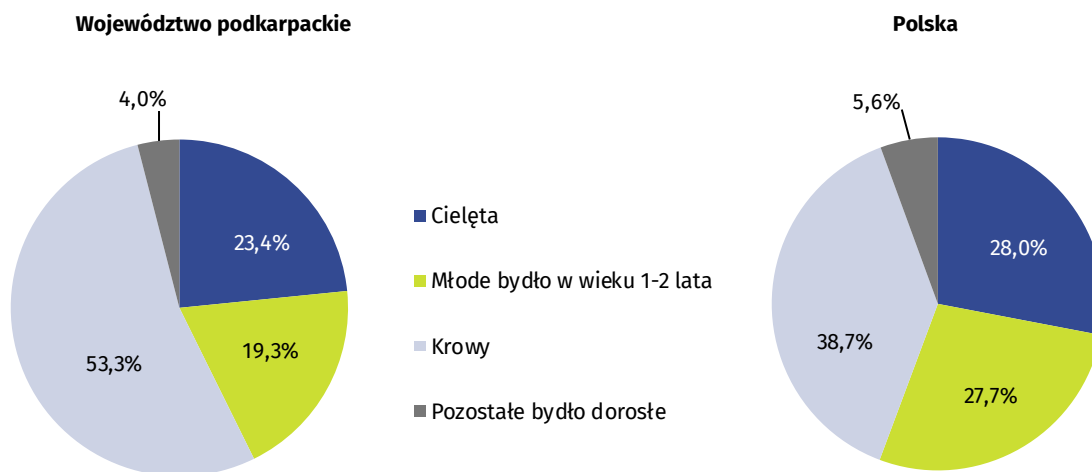
Udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w strukturze stada bydła ogółem wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 23,5% (w 2016 r. – 22,7%),
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat – 19,3% (w 2016 r. – 17,3%),
- krowy – 53,3% (w 2016 r. – 55,9%),
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 4,0% (w 2016 r. – 4,1%).

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła rejestrowaną w czerwcu 2016 r., wzrost udział młodego bydła hodowlanego i rzeźnego w wieku 1-2 lat (o 2,0 p. proc.) i cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,8 p. proc.). Zmalał natomiast udział krów (o 2,6 p. proc.) i pozostałego bydła dorosłego hodowlanego i rzeźnego w wieku 2 lat i więcej (o 0,1 p. proc.).

Wykres 14. Struktura pogłowia bydła w 2017 r.

Stan w czerwcu

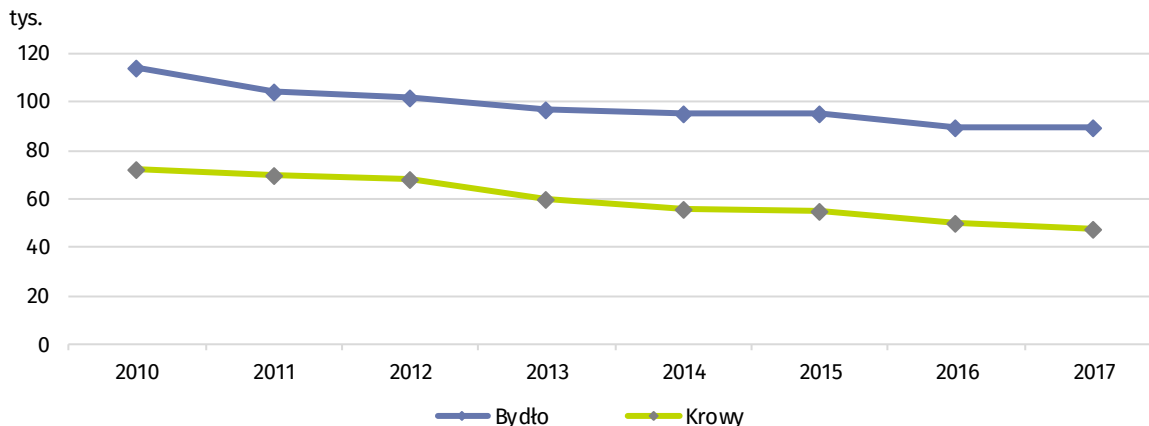
W grupie cieląt w wieku poniżej 1 roku – zwierzęta przeznaczone na ubój stanowiły 8,6%, a do dalszego chowu – 91,4%, w tym jałówki na chów – 51,3%. W grupie bydła w wieku 1-2 lat oraz w grupie pozostałego bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (bez krów) – zwierzęta przeznaczone na rzeź stanowiły odpowiednio 43,9% i 21,4%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2017 r. wyniosła 15,7 szt. (wobec 42,0 szt. w kraju) i w porównaniu z czerwcem 2016 r. zwiększyła się o 3,3% (w kraju zwiększyła się o 2,9%).

Pogłowie krów w czerwcu 2017 r. wyniosło 47,6 tys. szt. i w skali roku zmniejszyło się o 2,5 tys. szt., tj. o 4,9%. W gospodarstwach indywidualnych było 46,0 tys. krów, co stanowiło 96,7% pogłowia krów w województwie. Obsada krów na 100 ha użytków rolnych wyniosła 8,4 szt. wobec 16,2 szt. w kraju.

Wykres 15. Pogłowie bydła, w tym krów^a

Stan w czerwcu

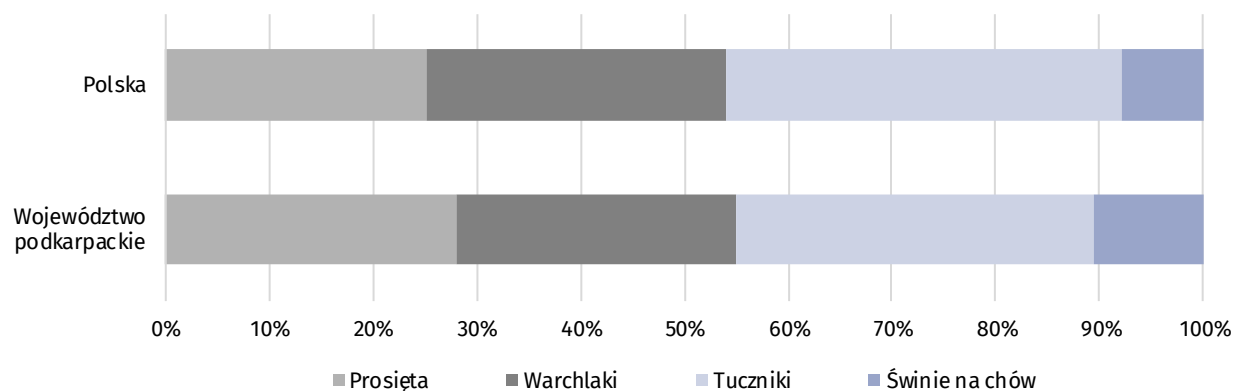
a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

3.2. Świnie

W czerwcu 2017 r. pogłowie świń ukształtowało się na poziomie 170,9 tys. szt., co stanowiło 1,5% pogłowia świń w kraju. W porównaniu z czerwcem 2016 r. stado świń zmniejszyło się o 0,3% (w Polsce odnotowano wzrost o 4,5%), a utrzymało się na poziomie stanu z marca 2017 r. W gospodarstwach indywidualnych stan pogłowia świń wyniósł 166,7 tys. szt. tj. o 0,2 tys. szt. (o 0,1%) więcej niż przed rokiem i o 0,3 tys. szt. (o 0,2%) więcej niż w marcu 2017 r. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 97,6% pogłowia świń województwa.

Wykres 16. Struktura pogłowia świń w 2017 r.

Stan w czerwcu

Pogłowie loch na chów wyniosło 17,5 tys. szt. i w ciągu roku zwiększyło się o 0,5 tys. szt. (o 3,0%). W porównaniu ze stanem w marcu 2017 r. stado loch zwiększyło się o 1,6%.

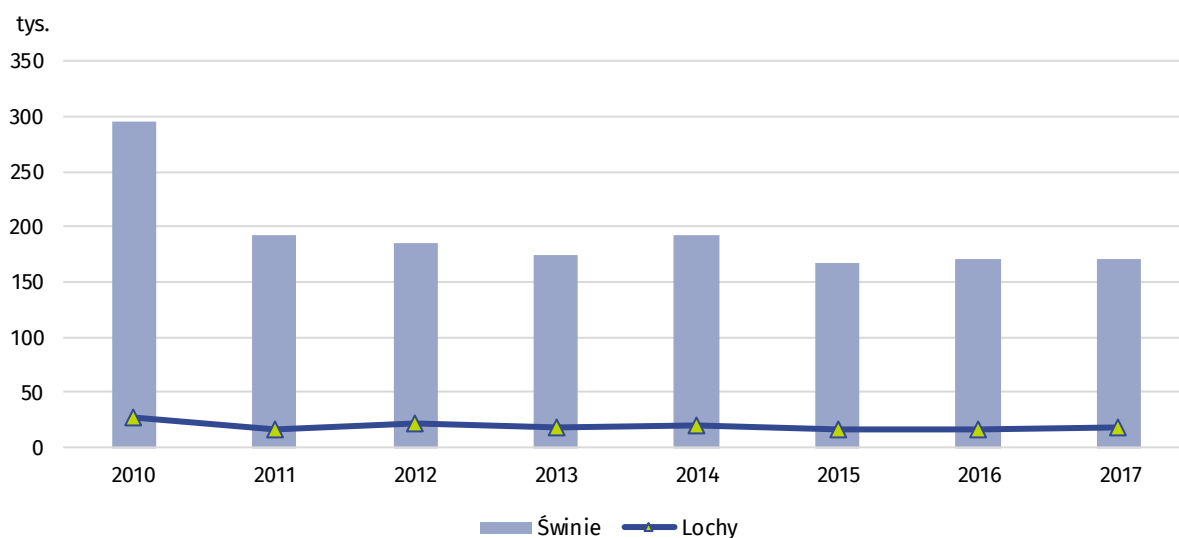
W czerwcu 2017 r. udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w strukturze świń wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg – 28,1% (w 2016 r. – 31,1%),
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 26,8% (w 2016 r. – 24,4%),
- świnie o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na ubój – 34,6% (w 2016 r. – 34,3%),
- świnie o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na chów – 10,5% (w 2016 r. – 10,2%),
- w tym lochy na chów – 10,3% (w 2016 r. – 9,9%).

W porównaniu z 2017 r. zwiększył się udział warchlaków (o 2,4 p. proc.), świń o wadze 50 kg i więcej przeznaczonych na ubój (o 0,3 p. proc.) i świń o wadze 50 kg i więcej przeznaczonych na chów (o 0,3 p. proc.), w tym loch na chów (o 0,4 p. proc.). Natomiast zmniejszył się udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 3,0 p. proc.). W czerwcu 2017 r. obsada świń na 100 ha użytków rolnych wyniosła – 30,1 szt. (w 2016 r. – 29,1 szt.), wobec 77,7 szt. w kraju (w 2016 r. – 74,7 szt.). Obsada świń na 100 ha gruntów ornych wyniosła 51,3 szt., a w kraju – 104,1 szt.

Wykres 17. Pogłowie świń, w tym loch^a

Stan w czerwcu

a Dla 2010 r. Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. Dla lat 2011-2013 stan w końcu lipca.

3.3. Owce

Pogłowie owiec w czerwcu 2017 r. wyniosło 18,8 tys. szt. i w porównaniu z czerwcem 2016 r. zwiększyło się o 0,3 tys. szt. (o 1,7%). Pogłowie owiec skoncentrowane było w gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 97,7% wojewódzkiego pogłowia owiec. Udział maciorek jednorocznych i starszych w ogólnej liczbie owiec wyniósł 56,8% osiągając poziom 10,7 tys. szt. W porównaniu z czerwcem 2016 r. liczebność stada maciorek jednorocznych i starszych zwiększyła się o 1,6 tys. szt. (o 18,2%). Udział województwa podkarpackiego w pogłowie owiec w kraju wyniósł 7,2%.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 3,3 szt. (w 2016 r. – 3,1 szt.), natomiast w kraju 1,8 szt. (w 2016 r. – 1,6 szt.).

3.4. Drób

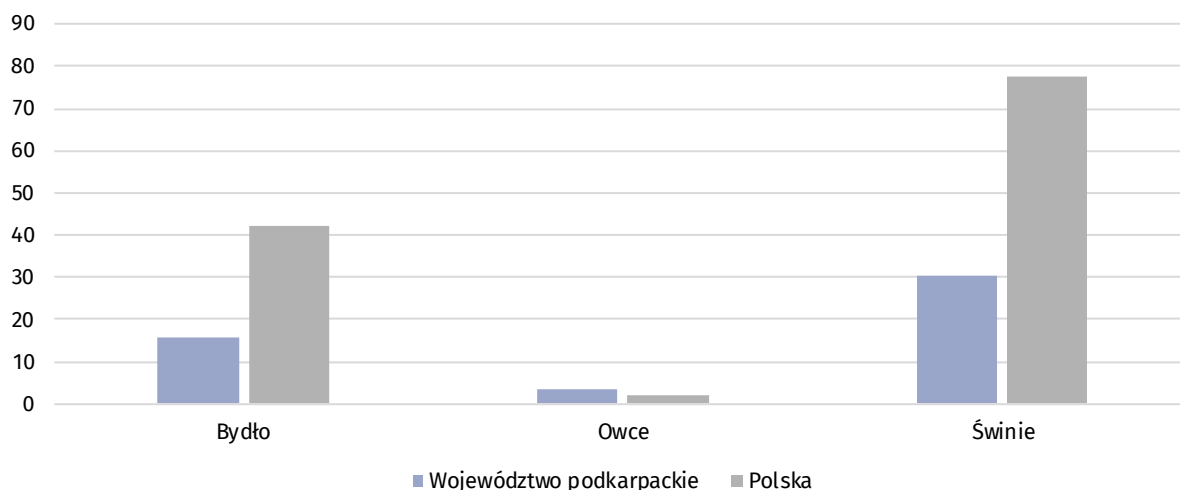
Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2017 r. liczyło 5,9 mln szt., a jego udział stanowił 3,0% pogłowia w Polsce. W porównaniu z czerwcem 2016 r. pogłowie drobiu zmniejszyło się o 0,3% (w kraju wzrosło o 5,2%).

Drób kurzy stanowił 94,1% pogłowia drobiu ogółem, w tym nioski – 36,7%. W 2016 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio: 93,3% i 36,2%.

Średnio w województwie obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 974,9 szt. (w 2016 r. – 937,4 szt.), a na 100 ha gruntów ornych – 1662,7 szt. W kraju wyniosła odpowiednio: 1215,0 szt. i 1628,6 szt.

Wykres 18. Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w 2017 r.

Stan w czerwcu

3.5. Produkcja zwierzęca

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego i króliczego) **w wadze żywej** w 2016 r. wyniosła ogółem 114,0 tys. ton i kształtowała się na poziomie wyższym (o 14,9%) od uzyskanej w 2015 r. Gospodarstwa indywidualne wyprodukowały 85,1% żywca rzeźnego w województwie. W skali roku wzrosła produkcja żywca wołowego (o 26,1%), drobiowego (o 23,8%), końskiego (o 11,8%) i wieprzowego (o 5,7%). Spadek zanotowano w produkcji żywca koziego (o 92,6%), cielęcego (o 41,5%), baraniego (o 13,5%) i króliczego (o 0,9%).

Produkcja żywca rzeźnego **w przeliczeniu na mięso** (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny, bez podrobów) w 2016 r. wyniosła 82,2 tys. ton i zwiększyła się o 14,0% w stosunku do uzyskanej rok wcześniej. Wzrost był wynikiem większej produkcji żywca wołowego (o 26,6%), żywca drobiowego (o 23,8%), żywca końskiego (o 10,6%) i wieprzowego (o 5,7%). Znaczący udział w produkcji mięsa i tłuszczów miał żywiec wieprzowy (45,0%) i drobiowy (44,8%).

W 2016 r. wyprodukowano 216,5 mln litrów mleka krowiego, w tym 95,8% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Produkcja mleka była niższa o 6,0% niż w 2015 r. Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy wyniósł 4395 l, co uplasowało województwo podkarpackie na 11. miejscu w kraju (średnia w Polsce 5563 l).

Produkcja jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych w 2016 r. wyniosła 339,9 mln szt., tj. o 27,9% więcej niż w 2015 r. Z gospodarstw indywidualnych uzyskano 97,8% produkcji. Udział województwa w krajowej produkcji jaj stanowił 3,2%. Przeciętnie od 1 nioski uzyskano w ciągu roku 174 jaj, co dało 16. lokatę w kraju, przy średniej krajowej wynoszącej 219 jaj.

Produkcja wełny owczej niepranej w 2016 r. wyniosła 66,1 ton, w tym 99,7% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Produkcja wełny zwiększyła się o 43,1% w porównaniu z 2015 r. Województwo podkarpackie wytworzyło 8,5% krajowej produkcji wełny. Przeciętna roczna ilość wełny pozyskanej od 1 owcy wyniosła 3,6 kg, średnia w kraju 3,3 kg.

Dział IV SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

4.1. Produkty roślinne

Wartość produktów roślinnych skupionych w 2017 r. przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów mających siedzibę na terenie województwa podkarpackiego, wyniosła 426,6 mln zł (751 zł na 1 ha użytków rolnych, wobec 1337 zł w kraju). W porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 12,1%. Gospodarstwa indywidualne uzyskały 369,1 mln zł za sprzedane produkty roślinne (682 zł na 1 ha użytków rolnych, w kraju – 1122 zł).

Skup zbóż w 2017 r. wyniósł 317,9 tys. ton i był niższy o 0,4% od uzyskanego w 2016 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie zbóż stanowił 85,4%. Skup zbóż na 1 ha użytków rolnych wyniósł 559 kg, wobec 884 kg w kraju. Udział skupu zbóż z terenu województwa podkarpackiego w skupie zbóż w kraju wyniósł 2,5%.

Wykres 19. Struktura skupu zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r.

Ceny skupu zbóż konsumpcyjnych i paszowych były wyższe niż w 2016 r. Rolnicy za 1 dt pszenicy w skupie otrzymali średnio – 62,89 zł, tj. o 10,7% więcej niż w 2016 r. Cena skupu żyta była wyższa (o 13,7%) niż przed rokiem i wyniosła 52,59 zł za 1 dt. Wyższa niż przed rokiem (o 11,7%) była cena skupu jęczmienia, która w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 57,31 zł za 1 dt. Za pszenżyto płacono w skupie średnio 55,18 zł, tj. o 14,2% więcej niż w 2016 r. Cena skupu 1 dt owsa i mieszanek zbożowych wyniosła średnio – 47,66 zł i była wyższa o 13,3% od uzyskanej w roku poprzednim.

W 2017 r. skupiono 39,1 tys. ton ziemniaków, tj. o 3,1% więcej niż w roku poprzednim. Skup ziemniaków w większości pochodził od gospodarstw indywidualnych. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych skup ziemniaków wyniósł 69 kg, podczas gdy w kraju – 124 kg. Udział skupu ziemniaków z województwa podkarpackiego w skupie krajowym wyniósł 2,1%. Średnia roczna cena skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 42,15 zł za 1 dt i była o 17,6% wyższa od średniej ceny uzyskanej w 2016 r. W kraju za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) płacono średnio 52,46 zł, tj. o 0,4% więcej niż w roku poprzednim.

Rzepak i rzepiku w 2017 r. skupiono 52,8 tys. ton, tj. o 86,9% więcej niż w 2016 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie rzepaku i rzepiku wyniósł 72,1%. Skup rzepaku i rzepiku z województwa podkarpackiego stanowił 3,1% skupu krajowego.

W 2017 r. skupiono 27,3 tys. ton warzyw, co w porównaniu z wielkością skupu w 2016 r. oznacza zmniejszenie o 31,3%. Skup warzyw z województwa podkarpackiego stanowił 1,5% skupu krajowego.

Skup owoców wyniósł 20,2 tys. ton i w porównaniu z ubiegłym rokiem zmniejszył się o 22,4%. Skup owoców z województwa podkarpackiego stanowił 1,0% wielkości skupu w kraju.

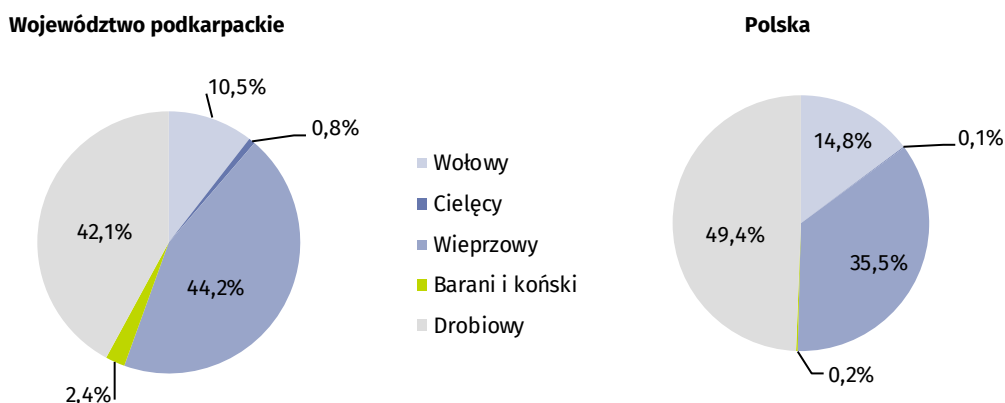
4.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego

W 2017 r. wartość skupu produktów zwierzęcych wyniosła 569,3 mln zł i w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 2,5%. Skup produktów zwierzęcych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniósł 1002 zł (w kraju – 3130 zł). Gospodarstwa indywidualne uzyskały w województwie podkarpackim 1013 zł za sprzedane produkty zwierzęce w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych (w kraju – 3056 zł).

W 2017 r. skup żywca rzeźnego w wadze żywej wyniósł 79,9 tys. ton i był niższy o 14,4% od uzyskanego w 2016 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się skup żywca baraniego (o 40,2%), drobiowego (o 18,0%), wieprzowego (o 12,4%), wołowego (o 9,9%) i końskiego (o 6,1%). Wyższy jedynie był skup żywca cielęcego (o 3,0%). Udział województwa podkarpackiego w skupie krajowym dla poszczególnych rodzajów żywca rzeźnego (w wadze żywej) przedstawiał się następująco: żywiec koński – 14,2%, cielęcy – 10,4%, barani – 3,4%, wieprzowy – 1,6%, drobiowy – 1,1%, wołowy – 0,9%.

Skup żywca rzeźnego w wadze żywej na 1 ha użytków rolnych wyniósł 141 kg, w tym żywca wieprzowego – 62 kg, drobiowego – 59 kg, a wołowego – 15 kg.

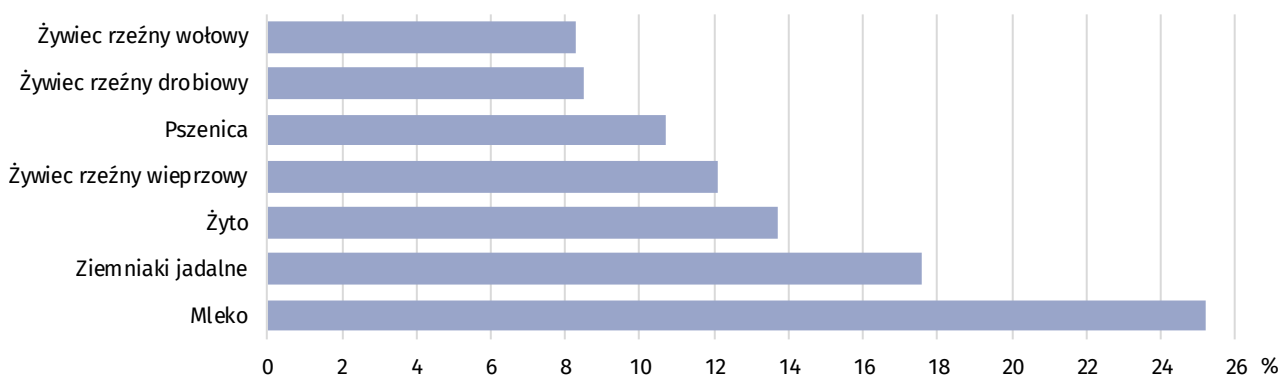
Wykres 20. Struktura skupu żywca rzeźnego (w wadze żywej) w 2017 r.

Średnia cena skupu 1 kg żywca wołowego wyniosła 6,37 zł i była o 8,3% wyższa niż w 2016 r. W skupie za 1 kg cieląt rzeźnych płacono średnio 13,83 zł, tj. o 5,9% więcej niż przed rokiem. Przeciętna cena skupu 1 kg żywca baraniego wyniosła 6,42 zł i była o 2,9% niższa niż w 2016 r. Za 1 kg żywca wieprzowego w 2017 r. płacono w skupie średnio 5,08 zł, tj. o 12,1% więcej niż przed rokiem. Cena skupu 1 kg żywca drobiowego wyniosła średnio 3,96 zł, tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem. W 2017 r. cena 1 kg żywca końskiego była na poziomie – 8,22 zł, tj. o 10,5% wyższym niż w roku poprzednim.

W 2017 r. skupiono 117,4 mln litrów mleka krowiego, tj. o 3,8% więcej niż przed rokiem. Średnia cena skupu 1 litra mleka krowiego wyniosła 1,34 zł i w odniesieniu do 2016 r. zwiększyła się o 25,2%. Skup mleka z województwa podkarpackiego stanowił 1,0% skupu mleka w kraju.

Wykres 21. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2017 r. w porównaniu z 2016 r.

4.3. Ceny targowiskowe

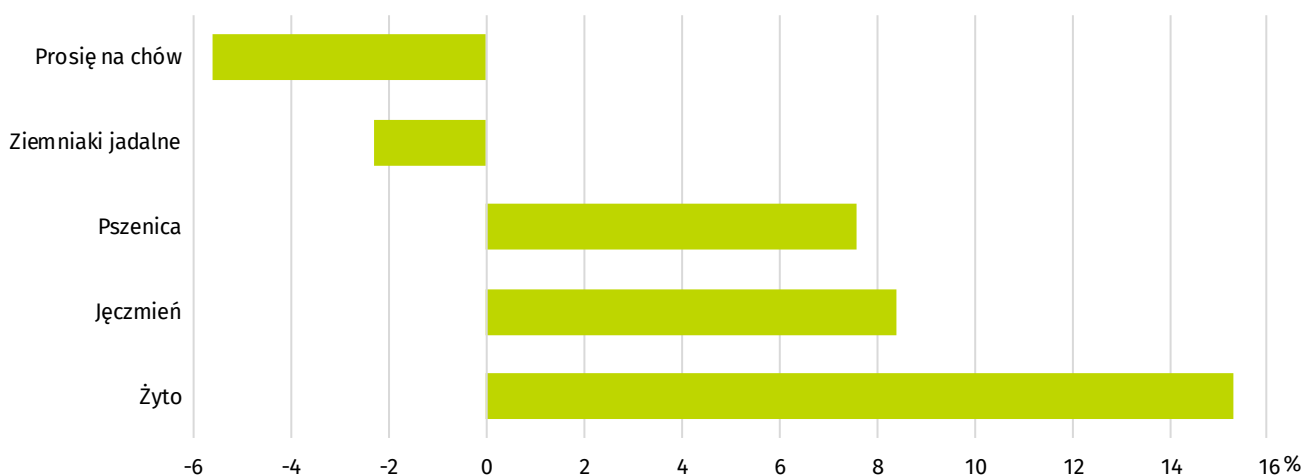
Przeciętne ceny zbóż uzyskane w 2017 r. przez rolników na targowiskach były wyższe od notowanych w 2016 r. Za 1 dt pszenicy średnio płacono na targowiskach 82,22 zł, w porównaniu z rokiem poprzednim więcej o 7,6%. Cena żyta wyniosła 69,04 zł za 1 dt i była o 15,3% wyższa niż przed rokiem. W odniesieniu do 2016 r. wyższe były ceny jęczmienia (o 8,4%) i owsa (o 10,9%).

Targowiskowa cena 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 91,13 zł i w porównaniu z 2016 r. była niższa o 2,3%.

Za prosię na chów w 2017 r. płacono na targowiskach średnio 156,67 zł, tj. o 5,6% mniej niż w 2016 r. Za kurę żywą o wadze 1,5-2 kg płacono średnio 27,52 zł, tj. o 17,6% więcej niż przed rokiem. Cena jaja kurzego na targowiskach wyniosła 0,78 zł i była o 8,3% wyższa niż przed rokiem.

Za 1 litr mleka krowiego na targowiskach uzyskano średnio cenę 2,32 zł, tj. o 2,2% więcej niż w 2016 r.

Wykres 22. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2017 r. w porównaniu z 2016 r.

4.4. Ceny gruntów w obrocie prywatnym

Ceny ziemi wykazują tendencję wzrostową. W 2017 r. ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym kształtowały się średnio na poziomie 24,2 tys. zł za 1 ha i były o 1,0 tys. zł (o 4,1%) wyższe niż przed rokiem. Podobnie jak w latach poprzednich ceny ziemi wykazywały zróżnicowanie w zależności od położenia gruntów, klasy bonitacyjnej oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha dobrych gruntów ornych (klasy I, II, IIIa) płacono średnio 30,0 tys. zł, średnich (klasy IIIb, IV) – 23,8 tys. zł, tj. więcej odpowiednio o 2,6% i o 4,3% niż przed rokiem. Za 1 ha słabych gruntów ornych (klasy V, VI) uzyskano cenę 17,1 tys. zł, tj. o 1,2% mniej niż w 2017 r.

Przeciętna cena gruntów ornych w województwie podkarpackim była niższa w porównaniu do ceny krajowej o 41,4% (w kraju wynosiła 41,3 tys. zł za 1 ha).

Średnia cena kupna-sprzedaży łąk w województwie wynosiła 18,0 tys. zł za 1 ha i była niższa w porównaniu z 2016 r. o 4,9%, i niższa od średniej w kraju o 29,8%. Średnia cena łąk w kraju wynosiła 25,7 tys. zł za 1 ha.

Tablica 26. **ROLNICTWO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA TLE KRAJU W 2017 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska=100
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH			
Powierzchnia ogólna w ha	16414831	683730	4,2
użytki rolne	14620332	568421	3,9
pod zasiewami	10756981	314786	2,9
grunty ugorowane	150390	18483	12,3
uprawy trwałe	384285	12850	3,3
w tym sady	361965	11079	3,1
ogrody przydomowe	27695	4106	14,8
łąki trwałe	2795831	183384	6,6
pastwiska trwałe	374892	21815	5,8
pozostałe	130255	12997	10,0
lasy i grunty leśne	980129	58972	6,0
pozostałe grunty	814371	56337	6,9
GOSPODARSTWA ROLNE O POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA			
Liczba gospodarstw w tys.	1385,1	125,4	9,1
w odsetkach – według powierzchni użytków rolnych			
1-2 ha	19,0	38,9	204,7
2-5	32,5	42,2	129,8
5-10	22,8	12,8	56,1
10-15	10,3	2,9	28,2
15 ha i więcej	15,5	3,2	20,6
Powierzchnia użytków rolnych w tys. ha	14606,7	565,8	3,9
w odsetkach – według powierzchni użytków rolnych			
1-2 ha	2,7	12,6	466,7
2-5	9,9	28,6	288,9
5-10	15,1	18,9	125,2
10-15	11,7	7,6	65,0
15 ha i więcej	60,7	32,4	53,4
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha	10,55	4,51	42,7
POWIERZCHNIA ZASIEWÓW			
Ogółem w ha	10756981	314786	2,9
w tym:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6942501	199526	2,9
pszenica ozima	1949858	83099	4,3
pszenica jara	441995	14161	3,2
żyto	873222	9884	1,1
jęczmień ozimy	189998	4005	2,1
jęczmień jary	763786	18725	2,5
owies	491241	22390	4,6
pszenżyto ozime	1154234	20196	1,7
pszenżyto jare	197779	4376	2,2
mieszanki zbożowe ^a	880388	22690	2,6

a Bez mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno.

Tablica 26. **ROLNICTWO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA TLE KRAJU W 2017 R. (dok.)**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska=100
POWIERZCHNIA ZASIEWÓW (dok.)			
strączkowe na ziarno	272371	8387	3,1
ziemniaki ^a	321255	26188	8,2
buraki cukrowe	231716	4520	2,0
rzepak i rzepik	914266	22516	2,5
okopowe pastewne	7829	493	6,3
ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE			
Bydło w szt.	6143083	89228	1,5
cielęta w wieku poniżej 1 roku	1720684	20928	1,2
młode bydło w wieku 1-2 lat	1701224	17185	1,0
bydło w wieku 2 lat i więcej	2721175	51115	1,9
w tym krowy	2374381	47581	2,0
na 100 ha użytków rolnych	42,0	15,7	37,4
w tym krowy	16,2	8,4	51,9
Świnie w szt.	11352719	170884	1,5
prosięta o wadze do 20 kg	2852894	48029	1,7
warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	3275521	45787	1,4
świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	4322911	59116	1,4
świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	901393	17952	2,0
w tym lochy	884520	17518	2,0
na 100 ha użytków rolnych	77,7	30,1	38,7
w tym lochy	6,0	3,1	51,7
Owce w szt.	261224	18765	7,2
w tym maciorki jednoroczne i starsze	169363	10653	6,3
na 100 ha użytków rolnych	1,8	3,3	183,3
w tym maciorki jednoroczne i starsze	1,2	1,9	158,3
Drób w tys. szt.	197537,5	5891,1	3,0
w tym drób kurzy	177640,0	5541,4	3,1
w tym nioski	50160,4	2163,8	4,3
drób kurzy na 100 ha użytków rolnych w szt.	1215,0	974,9	80,2
w tym nioski	343,1	380,7	111,0
PRODUKCJA ZWIERZĘCA^b			
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso ^c (łącznie z tłuszczami i podrobami) w tonach	4939244	86451	1,8
w tym:			
wołowy	501362	5178	1,0
wieprzowy	1879654	36997	2,0
drobiowy	2240990	36822	1,6
Produkcja mleka krowiego w mln litrów	12867,2	216,5	1,7

a Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych. b Dane za 2016 r. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

Tablica 27. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2016=100
	w hektarach				
OGÓŁEM					
Powierzchnia ogółem	678969	670218	686614	683730	99,6
użytki rolne	574807	574233	588339	568421	96,6
użytki rolne w dobrej kulturze	561617	555910	573689	555425	96,8
pod zasiewami	319242	320216	308423	314786	102,1
grunty ugorowane	27836	11266	16475	18483	112,2
uprawy trwałe	12575	10902	13316	12850	96,5
w tym sady	9818	8713	11540	11079	96,0
ogrody przydomowe	3823	3886	5674	4106	72,4
łąki trwałe	174370	186004	200123	183384	91,6
pastwiska trwałe	23771	23636	29678	21815	73,5
użytki rolne pozostałe	13190	18323	14650	12997	88,7
las i grunty leśne	51249	48040	54039	58972	109,1
pozostałe grunty	52913	47945	44236	56337	127,4
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE					
Powierzchnia ogółem	650414	639043	656830	654078	99,6
użytki rolne	550109	545731	561321	541512	96,5
użytki rolne w dobrej kulturze	538276	531689	548628	531839	96,9
pod zasiewami	308887	309754	298213	305577	102,5
grunty ugorowane	27260	10662	15975	17486	109,5
uprawy trwałe	12205	10336	13135	12491	95,1
w tym sady	9636	8540	11371	10731	94,4
ogrody przydomowe	3819	3877	5672	4105	72,4
łąki trwałe	167333	178601	193235	176087	91,1
pastwiska trwałe	18773	18460	22399	16094	71,9
użytki rolne pozostałe	11832	14042	12693	9672	76,2
las i grunty leśne	50391	47309	53149	57986	109,1
pozostałe grunty	49915	46002	42359	54580	128,9

Tablica 28. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2017 R.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Użytki rolne							
	ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze						pozostałe użytki rolne
		razem	w tym					
			pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	
Powierzchnia w hektarach								
Ogółem	568421	555425	314786	18483	12850	183384	21815	12997
do 1 ha	2648	2527	739	35	168	1395	#	120
1-2	71229	70287	34940	2600	2515	27603	#	942
2-3	64849	62982	30686	3926	860	25477	866	1868
3-5	96721	93939	49604	4462	3815	32494	2816	2782
5-10	106669	104004	58134	3489	2410	35830	3682	2666
10-15	43103	42083	23221	1941	1003	14462	1328	1020
15-20	22283	22200	13284	148	374	7507	856	83
20-30	29570	29517	17462	603	421	9006	1994	53
30-50	27264	27118	18013	102	336	7486	1165	146
50 ha i więcej	104084	100768	68703	1176	949	22124	7810	3317
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych								
Ogółem	129530	129517	100798	14161	13719	91513	10502	8231
do 1 ha	4157	4155	1941	269	287	2797	#	276
1-2	48783	48779	36297	4528	5727	32211	#	1747
2-3	27105	27102	20725	4078	1837	19675	1226	2252
3-5	25792	25791	22012	2936	3521	18395	2754	2407
5-10	16020	16018	13323	1494	1593	12760	2155	1107
10-15	3642	3641	3199	602	289	2805	554	353
15-20	1279	1279	1062	65	199	1006	212	31
20-30	1206	1206	958	89	116	912	320	6
30-50	720	720	589	39	90	459	102	13
50 ha i więcej	825	825	692	62	59	492	134	38

Tablica 29. **CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2017 R.**

Grupy obszarowe użytków rolnych	Użytki rolne							
	ogółem	użytki rolne w dobrej kulturze						pozostałe użytki rolne
		razem	w tym					
			pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	
Powierzchnia w hektarach								
Ogółem	541512	531839	305577	17486	12491	176087	16094	9672
do 1 ha	2645	2525	739	35	168	1393	#	120
1-2	71213	70273	34934	2600	2513	27596	#	940
2-3	64829	62963	30682	3925	860	25464	866	1866
3-5	96675	93896	49588	4456	3813	32476	2816	2779
5-10	106526	103874	58096	3481	2409	35769	3661	2652
10-15	42948	41950	23176	1931	1001	14402	1311	998
15-20	22165	22087	13253	148	374	7431	850	78
20-30	29181	29145	17380	589	395	8788	1961	36
30-50	26624	26521	17684	97	317	7273	1134	103
50 ha i więcej	78705	78605	60045	224	640	15496	2195	101
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych								
Ogółem	129326	129319	100705	14125	13701	91371	10451	8196
do 1 ha	4152	4152	1941	269	287	2794	#	274
1-2	48771	48768	36293	4528	5726	32205	#	1746
2-3	27097	27095	20723	4077	1837	19669	1226	2251
3-5	25780	25779	22005	2934	3518	18388	2754	2405
5-10	16000	15999	13313	1491	1591	12749	2151	1105
10-15	3629	3629	3193	600	288	2797	551	351
15-20	1272	1272	1058	65	199	1000	211	29
20-30	1189	1189	953	86	113	900	317	5
30-50	704	704	579	37	89	451	99	11
50 ha i więcej	731	731	647	39	52	417	97	18

Tablica 30. **GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
Stan w czerwcu

Lata	Ogółem	O powierzchni użytków rolnych				
		1-2 ha	2-5	5-10	10-15	15 ha i więcej
Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych						
2013	129721	48846	56825	17353	3226	3471
2014	129218	47996	58698	15997	3062	3465
2015	122043	42744	56231	16181	3063	3823
2016	129432	47148	59082	16476	2865	3861
2017	125174	48771	52877	16000	3629	3896
w odsetkach						
2013	100,0	37,7	43,8	13,4	2,5	2,7
2014	100,0	37,1	45,4	12,4	2,4	2,7
2015	100,0	35,0	46,1	13,3	2,5	3,1
2016	100,0	36,4	45,6	12,7	2,2	3,0
2017	100,0	39,0	42,2	12,8	2,9	3,1
Powierzchnia użytków rolnych w hektarach						
2013	555413	70119	178731	115899	38529	152136
2014	546594	71198	182142	106625	36555	150075
2015	542672	63188	173750	106363	36630	162742
2016	558219	67923	185142	111283	34536	159334
2017	538866	71213	161504	106526	42948	156675
w odsetkach						
2013	100,0	12,6	32,2	20,9	6,9	27,4
2014	100,0	13,0	33,3	19,5	6,7	27,5
2015	100,0	11,6	32,0	19,6	6,7	30,0
2016	100,0	12,2	33,2	19,9	6,2	28,5
2017	100,0	13,2	30,0	19,8	8,0	29,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha						
2013	4,28	1,44	3,15	6,68	11,94	43,83
2014	4,23	1,48	3,10	6,67	11,94	43,31
2015	4,45	1,48	3,09	6,57	11,96	42,57
2016	4,31	1,44	3,13	6,75	12,05	41,27
2017	4,30	1,46	3,05	6,66	11,83	40,21

Tablica 31. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW POSZCZEGÓLNYCH GRUP ZIEMIOPŁODÓW**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie		Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe na ziarno ^b	Ziemniaki ^c	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe
W hektarach								
OGÓŁEM	2012	300043	227890	5035	24940	24014	13033	5131
	2013	307328	225710	3213	25819	28638	17720	6229
	2014	319242	240413	4485	25149	26752	16108	6335
	2015	320216	233675	9830	20614	30807	19966	5324
	2016	308423	229619	8276	22315	26961	13104	8148
	2017	314786	229459	8387	26188	30864	14020	5868
	w tym gospodarstwa indywidualne	305577	223919	8148	26179	28785	12822	5724
W odsetkach								
OGÓŁEM	2012	100,0	76,0	1,7	8,3	8,0	4,3	1,7
	2013	100,0	73,4	1,0	8,4	9,3	5,8	2,0
	2014	100,0	75,3	1,4	7,9	8,4	5,0	2,0
	2015	100,0	73,0	3,1	6,4	9,6	6,2	1,7
	2016	100,0	74,4	2,7	7,2	8,7	4,2	2,6
	2017	100,0	72,9	2,7	8,3	9,8	4,5	1,9
	w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	73,3	2,7	8,6	9,4	4,2	1,9

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b Rośliny strączkowe jadalne łącznie z roślinami strączkowymi pastewnymi oraz mieszankami zbożowo - strączkowymi. c Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych

Tablica 32. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ZBÓŻ**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2016		2017		2016=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Ogółem	229619	222952	229459	223919	99,9	100,4
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	192392	187133	199526	195197	103,7	104,3
zboża podstawowe	176418	171174	176836	172516	100,2	100,8
pszenica	95140	92064	97260	94896	102,2	103,1
ozima	83086	80320	83099	80982	100,0	100,8
jara	12054	11744	14161	13914	117,5	118,5
żyto	8210	7792	9884	9228	120,4	118,4
jęczmień	23019	22384	22730	22063	98,7	98,6
ozimy	4433	4296	4005	3889	90,4	90,5
jary	18587	18088	18725	18174	100,7	100,5
owies	20886	20215	22390	22056	107,2	109,1
pszenżyto	29163	28719	24572	24273	84,3	84,5
ozime	26001	25622	20196	19925	77,7	77,8
jare	3162	3097	4376	4348	138,4	140,4
mieszanki zbożowe	15975	15960	22690	22681	142,0	142,1
ozime	2579	2574	2962	2961	114,9	115,0
jare	13395	13386	19728	19720	147,3	147,3
kukurydza na ziarno	31957	30590	27257	26065	85,3	85,2
gryka	5047	5006	2341	2323	46,4	46,4
proso	215	215	335	334	155,8	155,3
pozostałe zbożowe	8	8	-	-	-	-

Tablica 33. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW UPRAW PRZEMYSŁOWYCH**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2016		2017		2016=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Ogółem	26961	25179	30864	28785	114,5	114,3
buraki cukrowe	3662	3409	4520	4295	123,4	126,0
rzepak i rzepik	19739	18328	22516	20833	114,1	113,7
ozimy	16947	15574	21773	20150	128,5	129,4
jary	2792	2755	743	683	26,6	24,8
tytoń	1210	1210	1008	1008	83,3	83,3
chmiel	7	7	21	21	300,0	300,0
len ^a	296	255	58	17	19,6	6,7
konopie	-	-	73	73	-	-
słonecznik na ziarno	397	397	825	793	207,8	199,7
soja	1254	1183	1307	1223	104,2	103,4
inne oleiste ^b	396	389	536	522	135,4	134,2

a łącznie z lnem oleistym i włóknistym. b Mak, gorczyca, soja i inne.

Tablica 34. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW UPRAW PASTEWNYCH I POZOSTAŁYCH**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2016		2017		2016=100	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w hektarach				w odsetkach	
Pastewne ogółem	13104	11908	14020	12822	107,0	107,7
okopowe	803	802	493	493	61,4	61,5
kukurydza na zielonkę	3266	2741	3046	2604	93,3	95,0
strączkowe pastewne na zielonkę	1376	1360	128	128	9,3	9,4
motylkowe, inne pastewne i trawy na zielonkę	7659	7005	10353	9598	135,2	137,0
Pozostałe ogółem	8148	7815	5868	5724	72,0	73,2
w tym						
warzywa gruntowe ^a	3256	3122	3739	3653	114,8	117,0
truskawki gruntowe ^a	801	801	812	812	101,4	101,4

a Bez powierzchni w ogrodach przydomowych.

Tablica 35. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	229459	39,1	8972241
zboża podstawowe z mieszankami	199526	34,9	6973076
zboża podstawowe	176836	35,4	6251226
pszenica	97260	38,5	3741707
ozima	83099	38,8	3225989
jara	14161	36,4	515718
żyto	9884	28,0	276790
jęczmień	22730	35,4	804063
ozimy	4005	36,7	146889
jary	18725	35,1	657174
owies	22390	28,9	647369
pszenżyto	24572	31,8	781297
ozime	20196	31,8	642270
jare	4376	31,8	139027
mieszanki zbożowe	22690	31,8	721850
ozime	2962	32,6	96539
jare	19728	31,7	625311
kukurydza na ziarno	27257	71,9	1958510
gryka	2341	15,2	35503
proso	335	15,4	5152
Strączkowe jadalne	1893	26,1	49342
Ziemniaki ^a	27671	265	7331712
Buraki cukrowe	4520	677	3059497
Rzepak i rzepik	22516	24,2	545942
ozimy	21773	24,3	528903
jary	743	22,9	17039
Okopowe pastewne	493	462	227800

a łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

Tablica 35. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2017 R. (dok.)**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6495	23,8	154335
peluszka	319	20,8	6650
wyka	193	15,2	2934
bobik	2299	25,2	58035
łubin	2070	19,1	39454
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	1614	29,3	47262
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	1126	6,3	7082
koniczyna	316	4,8	1504
lucerna	111	4,3	480
seradela i inne motylkowe	318	8,0	2544
inne pastewne	274	6,8	1863
trawy polowe	107	6,5	691
Kukurydza na zielonkę	3046	439	1336624
Strączkowe pastewne (zielonka)	128	177	22645
peluszka	5	182	910
wyka	90	170	15300
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	33	195	6435
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	10353	220	2276796
koniczyna	2184	267	582374
lucerna	322	256	82388
esparceta	12	188	2256
seradela i inne motylkowe	807	207	167092
inne pastewne	271	203	55081
trawy polowe	6757	205	1387605
Pastwiska trwałe	21815	139	3032770
Siano łąkowe	183384	33,5	6136967
Poplony i wsiewki	1757	124	218379

Tablica 36. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	228588	39,1	8930111
zboża podstawowe z mieszankami	198842	34,9	6936495
zboża podstawowe	176161	35,3	6214842
pszenica	96918	38,4	3720745
ozima	82831	38,8	3209748
jara	14087	36,3	510997
żyto	9780	27,9	273098
jęczmień	22644	35,3	798558
ozimy	3943	36,1	142524
jary	18701	35,1	656034
owies	22324	28,9	645085
pszenżyto	24495	31,7	777356
ozime	20120	31,7	638364
jare	4375	31,8	138992
mieszanki zbożowe	22681	31,8	721653
ozime	2961	32,6	96529
jare	19720	31,7	625124
kukurydza na ziarno	27078	72,1	1953050
gryka	2334	15,2	35422
proso	334	15,4	5144
Strączkowe jadalne	1892	26,1	49326
Ziemniaki ^a	27666	265	7330786
Buraki cukrowe	4483	678	3037497
Rzepak i rzepik	22280	24,2	538452
ozimy	21540	24,2	521494
jary	740	22,9	16958
Okopowe pastewne	493	462	227800

a łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

Tablica 36. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM W 2017 R. (dok.)**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6426	23,9	153586
peluszka	294	22,1	6497
wyka	193	15,2	2934
bobik	2285	25,2	57667
łubin	2069	19,1	39446
mieszanki strączkowe i zbożowo strączkowe	1585	29,7	47042
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	1124	6,3	7080
koniczyna	314	4,8	1502
lucerna	111	4,3	480
seradela i inne motylkowe	318	8,0	2544
inne pastewne	274	6,8	1863
trawy polowe	107	6,5	691
Kukurydza na zielonkę	2719	451	1226425
Strączkowe pastewne (zielonka)	128	177	22645
peluszka	5	182	910
wyka	90	170	15300
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	33	195	6435
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	10164	220	2239441
koniczyna	2155	268	576922
lucerna	184	303	55754
esparceta	12	188	2256
seradela i inne motylkowe	807	207	167092
inne pastewne	260	198	51561
trawy polowe	6746	205	1385856
Pastwiska trwałe	18568	140	2607413
Siano łąkowe	179227	33,7	6043105
Poplony i wsiewki	1757	124	218379

Tablica 37. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	223919	38,7	8670510
zboża podstawowe z mieszankami	195197	34,6	6753376
zboża podstawowe	172516	35,0	6031723
pszenica	94896	38,0	3602515
ozima	80982	38,3	3101611
jara	13914	36,0	500904
żyto	9228	28,1	259307
jęczmień	22063	34,6	762594
ozimy	3889	35,8	139226
jary	18174	34,3	623368
owies	22056	28,9	637418
pszenżyto	24273	31,7	769889
ozime	19925	31,7	631623
jare	4348	31,8	138266
mieszanki zbożowe	22681	31,8	721653
ozime	2961	32,6	96529
jare	19720	31,7	625124
kukurydza na ziarno	26065	72,0	1876680
gryka	2323	15,2	35310
proso	334	15,4	5144
Strączkowe jadalne	1830	26,3	48047
Ziemniaki ^a	27661	265	7330165
Buraki cukrowe	4295	679	2914383
Rzepak i rzepik	20833	23,8	495621
ozimy	20150	23,8	479570
jary	683	23,5	16051
Okopowe pastewne	493	462	227800

a łącznie z uprawą ziemniaków w ogrodach przydomowych.

Tablica 37. **PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W 2017 R. (dok.)**

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Strączkowe pastewne (nasiona)	6319	24,1	152103
peluszka	294	22,1	6497
wyka	193	15,2	2934
bobik	2265	25,3	57305
łubin	1992	19,4	38645
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	1575	29,7	46722
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	1088	6,5	7050
koniczyna	313	4,8	1502
lucerna	96	5,0	480
seradela i inne motylkowe	318	8,0	2544
inne pastewne	274	6,8	1863
trawy polowe	87	7,6	661
Kukurydza na zielonkę	2604	450	1171800
Strączkowe pastewne (zielonka)	128	177	22645
peluszka	5	182	910
wyka	90	170	15300
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	33	195	6435
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	9598	223	2136426
koniczyna	2070	267	552690
lucerna	173	295	51035
esparceta	12	188	2256
seradela i inne motylkowe	778	210	163380
inne pastewne	251	189	47439
trawy polowe	6314	209	1319626
Pastwiska trwałe	16094	146	2349724
Siano łąkowe	176087	33,9	5973118
Poplony i wsiewki	1757	124	218379

Tablica 38. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM W 2017 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
Zboża	871	48,4	42130
zboża podstawowe z mieszankami	684	53,5	36581
zboża podstawowe	675	53,9	36384
pszenica	342	61,3	20962
ozima	268	60,6	16241
jara	74	63,8	4721
żyto	104	35,5	3692
jęczmień	86	64,0	5505
ozimy	62	70,4	4365
jary	24	47,5	1140
owies	66	34,6	2284
pszenżyto	77	51,2	3941
ozime	76	51,4	3906
jare	1	35,0	35
mieszanki zbożowe	9	21,9	197
ozime	1	10,0	10
jare	8	23,4	187
kukurydza na ziarno	179	30,5	5460
gryka	7	11,6	81
proso	1	8,0	8
Strączkowe jadalne	1	16,0	16
Ziemniaki	5	185	926
Buraki cukrowe	37	595	22000
Rzepak i rzepik	236	31,7	7490
ozimy	233	31,8	7409
jary	3	27,0	81
Strączkowe pastewne (nasiona)	69	10,9	749
peluszką	25	6,1	153
bobik	14	26,3	368
tubin	1	8,0	8
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	29	7,6	220
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (nasiona)	2	1,0	2
koniczyna	2	1,0	2
Kukurydza na zielonkę	327	337	110199
Motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy (zielonka)	189	198	37355
koniczyna	29	188	5452
lucerna	138	193	26634
inne pastewne	11	320	3520
trawy polowe	11	159	1749
Pastwiska trwałe	3247	131	425357
Siano łąkowe	4157	22,6	93862

Tablica 39. **PRODUKCJA Z ŁĄK TRWAŁYCH W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
Powierzchnia łąk trwałych w ha				
OGÓŁEM	183384	179227	176087	4157
Plony z 1 ha w dt ^a				
I pokos	18,7	19,0	19,1	5,9
II pokos	12,6	12,6	12,7	12,3
III pokos	2,2	2,1	2,1	4,4
I + II + III pokos	33,5	33,7	33,9	22,6
Zbiory w dt ^a				
I pokos	3429765	3405346	3365113	24419
II pokos	2310413	2259463	2237914	50950
III pokos	396789	378296	370091	18493
I + II + III pokos	6136967	6043105	5973118	93862

a W przeliczeniu na siano.

Tablica 40. **UŻYTKOWANIE ŁĄK TRWAŁYCH W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego					
		z których trawę zebrano			użytkowane jako pastwiska	skoszone lecz nie zebrane	nieeksploatowane
		w postaci siana	jako zielonkę z przeznaczeniem na bieżące skarmianie				
		kiszenie					
Powierzchnia w ha							
I pokos	183384	107397	7346	6360	16225	10632	35424
II pokos	183384	91799	4695	13327	31993	8858	32712
III pokos	183384	28225	3620	13551	29374	5844	102770
W odsetkach							
I pokos	100,0	58,6	4,0	3,5	8,8	5,8	19,3
II pokos	100,0	50,1	2,6	7,3	17,4	4,8	17,8
III pokos	100,0	15,4	2,0	7,4	16,0	3,2	56,0
Plony z 1 ha w dt ^a							
I pokos	18,7	30,1	6,9	7,6	5,9	x	x
II pokos	12,6	23,1	5,0	3,9	3,6	x	x
III pokos	2,2	10,9	2,7	1,9	1,9	x	x
Zbiory w dt ^a							
Ogółem	6136967	5659833	84178	125956	267000	x	x
I pokos	3429765	3234646	50796	48216	96107	x	x
II pokos	2310413	2118770	23560	51957	116126	x	x
III pokos	396789	306417	9822	25783	54767	x	x
W odsetkach							
Ogółem	100,0	92,2	1,4	2,1	4,4	x	x
I pokos	100,0	94,3	1,5	1,4	2,8	x	x
II pokos	100,0	91,7	1,0	2,2	5,0	x	x
III pokos	100,0	77,2	2,5	6,5	13,8	x	x

a W przeliczeniu na siano.

Tablica 41. **PRODUKCJA WARZYW GRUNTOWYCH^a W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia w ha			
OGÓŁEM	4779	4777	4693
Kapusta	531	531	531
Kalafiorzy	231	231	231
Cebula	520	519	519
Marchew jadalna	840	840	840
Buraki ćwiktowe	366	366	366
Ogórki	353	353	353
Pomidory	273	273	273
Warzywa pozostałe ^b	1665	1664	1581
Plony z 1 ha w dt			
Kapusta	445	445	445
Kalafiorzy	142	142	142
Cebula	182	182	182
Marchew jadalna	227	227	227
Buraki ćwiktowe	240	240	240
Ogórki	140	140	140
Pomidory	215	215	215
Warzywa pozostałe ^b	104	104	106
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	924160	923957	918614
Kapusta	236076	236073	236073
Kalafiorzy	32774	32774	32774
Cebula	94535	94513	94513
Marchew jadalna	191040	191027	191009
Buraki ćwiktowe	87776	87752	87727
Ogórki	49549	49504	49504
Pomidory	58699	58652	58652
Warzywa pozostałe ^b	173712	173663	168363

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, szczypiorek, koper, groch zielony, fasola szparagowa, brukselka, papryka itp.

Tablica 42. **PRODUKCJA OWOCÓW Z DRZEW OWOCOWYCH W SADACH W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia uprawy w ha			
OGÓŁEM	6322	6284	6230
Jabłonie	3866	3836	3814
Grusze	208	200	199
Śliwy	303	303	301
Wiśnie	588	588	559
Czereśnie	136	136	136
Pozostałe ^a	1222	1222	1221
w tym orzechy włoskie	1109	1109	1109
Plony z 1 ha w dt			
Jabłka	61,6	62,1	61,8
Gruszki	20,5	21,2	21,2
Śliwki	19,1	19,1	19,2
Wiśnie	13,2	13,2	12,3
Czereśnie	24,8	24,8	24,8
Pozostałe ^a	4,4	4,4	4,4
w tym orzechy włoskie	4,0	4,0	4,0
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	264794	264617	261207
Jabłka	238203	238048	235583
Gruszki	4272	4250	4220
Śliwki	5785	5785	5775
Wiśnie	7773	7773	6873
Czereśnie	3360	3360	3360
Pozostałe ^a	5401	5401	5396
w tym orzechy włoskie	4463	4463	4458

a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Tablica 43. **PRODUKCJA OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH W SADACH ORAZ TRUSKAWEK I POZIOMEK W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
Powierzchnia w ha			
Truskawki i poziomki ^a	1401	1401	1401
Maliny ^b	924	923	923
Porzeczki	1872	1871	1843
Agrest	107	107	105
Pozostałe ^c	913	913	695
Plony z 1 ha w dt			
Truskawki i poziomki ^a	26,7	26,7	26,7
Maliny ^b	33,5	33,6	33,6
Porzeczki	19,6	19,6	19,8
Agrest	35,2	35,2	35,9
Pozostałe ^c	37,5	37,5	39,4
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	143121	143051	136118
Truskawki i poziomki ^a	37455	37455	37455
Maliny ^b	30980	30960	30960
Porzeczki	36649	36599	36530
Agrest	3770	3770	3770
Pozostałe ^c	34267	34267	27403

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b łącznie z jeżyną bezkolcową. c Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Tablica 44. **ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE**
Stan w czerwcu

Lata	Bydło		Świnie ^a		Owce		Konie ^b
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	ogółem	w tym maciorki ^c	
W sztukach							
2010 ^d	113779	72128	296279	27451	18961	11305	16767
2011	104283	70136	191977	16684	21237	11348	17426
2012	102014	68134	186309	21968	23217	12422	12407
2013	96704	59927	175111	17348	16331	7849	11242
2014	94856	55516	192351	19526	16866	8272	11242
2015	95515	54935	166886	17187	17193	8739	11242
2016	89511	50043	171476	17006	18450	9011	9075
2017	89228	47581	170884	17518	18765	10653	9075
Na 100 ha użytków rolnych							
2010 ^c	18,7	11,8	48,6	4,5	3,1	1,9	2,8
2011	16,6	11,2	30,6	2,7	3,4	1,8	2,8
2012	16,7	11,1	30,5	3,6	3,8	2,0	2,0
2013	16,6	10,3	30,0	3,0	2,8	1,3	1,9
2014	16,5	9,7	33,5	3,4	2,9	1,4	x
2015	16,6	9,6	29,1	3,0	3,0	1,5	x
2016	15,2	8,5	29,1	2,9	3,1	1,5	1,5
2017	15,7	8,4	30,1	3,1	3,3	1,9	x

a W latach 2011-2013 r. stan w końcu lipca. b Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. c Jednoroczne i starsze. d Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Tablica 45. **ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG STANÓW W 2017 R.**

Wyszczególnienie	Stan w czerwcu		Stan w grudniu	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W sztukach				
Bydło	89228	85011	80535	77081
cielęta w wieku poniżej 1 roku	20928	19730	18050	17236
młode bydło w wieku 1-2 lat	17185	15997	14412	13623
bydło w wieku 2 lat i więcej	51115	49284	48073	46222
w tym krowy	47581	46017	44808	43159
w tym mleczne	45136	43816	42624	41199
Owce	18765	18328	18855	18526
w tym maciorki jednoroczne i starsze	10653	10382	12210	11966
Świnie	170884	166749	161700	157355
prosięta o wadze do 20 kg	48029	46726	39755	38783
warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	45787	44839	40942	39673
świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	59116	57712	64381	62593
świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	17952	17472	16622	16306
w tym lochy ogółem	17518	17244	16222	16098
w tym lochy prośne	11240	11099	10637	10576
Drób	5891089	5689224	5696191	5557081
w tym drób kurzy	5541389	5339541	5438295	5299198
w tym nioski	2163760	2101971	2098961	2072664
Na 100 ha użytków rolnych				
Bydło	15,7	15,7	14,2	14,2
w tym krowy	8,4	8,5	7,9	8,0
Owce	3,3	3,4	3,3	3,4
w tym maciorki jednoroczne i starsze	1,9	1,9	2,1	2,2
Świnie	30,1	30,8	28,4	29,1
w tym lochy	3,1	3,2	2,9	3,0
Drób	1036,4	1050,6	1002,1	1026,2
w tym drób kurzy	974,9	986,0	956,7	978,6
w tym nioski	380,7	388,2	369,3	382,8

Tablica 46. **BYDŁO I OWCE W 2017 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2016=100	w sztukach	2016=100
Bydło	89228	99,7	85011	99,1
cielęta w wieku poniżej 1 roku	20928	102,9	19730	101,7
na ubój	1803	62,5	1420	50,1
na chów	19125	109,6	18310	110,5
młode bydło w wieku 1-2 lat	17185	110,9	15997	107,9
byczki	6969	114,6	6568	111,5
jałówki	10216	108,5	9429	105,5
bydło w wieku 2 lat i więcej	51115	95,2	49284	95,7
buhaje, wolce, opasy	824	153,2	765	175,1
jałówki	2709	87,5	2501	93,1
krowy	47581	95,1	46017	95,1
w tym mleczne	45136	94,3	43816	94,3
Owce	18765	101,7	18328	102,1
w tym maciorki jednoroczne i starsze	10653	118,2	10382	118,2

Tablica 47. **ŚWINIE W 2017 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2016=100	w sztukach	2016=100
Ogółem	170884	99,7	166749	100,1
prosięta o wadze do 20 kg	48029	90,2	46726	90,4
warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	45787	109,2	44839	110,2
świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	59116	100,4	57712	100,5
tuczniki o wadze 50-80 kg	28791	98,4	28002	97,9
tuczniki o wadze 80-110 kg	22842	102,7	22387	103,3
tuczniki o wadze 110 kg i więcej	7483	101,1	7323	102,5
świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	17952	103,0	17472	104,5
knury rozplodowe	435	101,2	229	106,5
lochy ogółem	17518	103,0	17244	104,4
w tym lochy prośne	11240	102,6	11099	104,1

Tablica 48. **DRÓB W 2017 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach	2016=100	w sztukach	2016=100
Drób	5891089	99,7	5689224	99,1
drób kurzy	5541389	100,5	5339541	99,9
w tym nioski	2163760	101,2	2101971	100,3
gęsi	35601	38,2	35596	38,2
indyki	97392	137,1	97392	137,1
kaczki i drób pozostały	216708	93,2	216696	93,3

Tablica 49. **KONIE I KOZY W 2016 R.**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
		w sztukach
Konie	9075	8769
Kozy	4598	4507
w tym samice jednoroczne i starsze	3097	3059

Uwaga. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

Tablica 50. **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W sztukach				
Bydło (bez cieląt)	13509	12883	17614	17023
Cielęta	5259	5231	3186	3066
Trzoda chlewna	293552	284459	306253	299679
Owce	3701	3623	3576	3398
Konie	5572	5572	6115	6115
W tonach wagi żywej				
Ogółem	99166	96120	113991	96990
Bydło (bez cieląt)	8063	7681	10171	9836
Cielęta	566	564	331	319
Trzoda chlewna	44873	43827	47433	46676
Owce	148	145	128	121
Konie	2781	2781	3110	3110
Drób	42493	40890	52603	36759
Kozy	27	27	2	2
Króliki	215	205	213	167

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie.

Tablica 51. **PRODUKCJA MIĘSA^a I PODROBÓW**

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
	w tonach			
Ogółem (łącznie z tłuszczami i podrobami)	82090	73474	75720	86451
mięso i tłuszcze	78369	69951	72118	82234
wołowe	3896	4578	4090	5178
cielęce	414	460	342	199
wieprzowe	46572	36836	35002	36997
baranie	62	90	64	55
końskie	953	1062	1519	1680
drobiowe	25306	25771	29745	36822
kozy	32	31	16	1
królicze	182	268	107	107
dziczyzna	952	855	1233	1195
podroby	3721	3523	3602	4217

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie.

Tablica 52. **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO, JAJ KURZYCH, WEŁNY I MIODU**

Wyszczególnienie	2015		2016	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Produkcja mleka krowiego w tys. litrów	230387	222302	216489	207496
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w litrach	4302	4278	4395	4352
Produkcja jaj w tys. szt.	265832	254467	339887	332254
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	158	155	174	173
Produkcja wełny w kg	46199	45869	66099	65919
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg	2,9	2,9	3,6	3,7
Produkcja miodu w kg	2397500	2393750	1284400	1284400

Tablica 53. **ZUŻYCIĘ NAWOZÓW MINERALNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

Wyszczególnienie	2015/2016		2016/2017	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W tonach				
Nawozy mineralne	41312	38857	46742	44832
azotowe	20399	19264	23580	22567
fosforowe	8356	7773	8879	8542
potasowe	12557	11820	14283	13723
Nawozy wapniowe	12643	11341	17513	14740
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne	70,2	69,2	82,2	82,8
azotowe	34,7	34,3	41,5	41,7
fosforowe	14,2	13,8	15,6	15,8
potasowe	21,3	21,1	25,1	25,3
Nawozy wapniowe	21,5	20,2	30,8	27,2
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg				
Nawozy mineralne	72,0	70,8	84,2	84,3
azotowe	35,6	35,1	42,5	42,4
fosforowe	14,6	14,2	16,0	16,1
potasowe	21,9	21,5	25,7	25,8
Nawozy wapniowe	22,0	20,7	31,5	27,7

Tablica 54. **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**

Wyszczególnienie	2016		2017	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
OGÓŁEM w milionach złotych				
OGÓŁEM	936,0	906,3	995,9	917,6
Produkty roślinne	380,7	361,8	426,6	369,1
Produkty zwierzęce	555,3	544,5	569,3	548,4
Polska = 100				
OGÓŁEM	1,6	1,8	1,5	1,6
Produkty roślinne	2,0	2,4	2,2	2,4
Produkty zwierzęce	1,4	1,5	1,2	1,3
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w złotych				
OGÓŁEM	1591	1615	1752	1694
Produkty roślinne	647	645	751	682
Produkty zwierzęce	944	970	1002	1013
Polska = 100				
OGÓŁEM	39,6	42,3	39,2	40,6
Produkty roślinne	50,0	57,8	56,2	60,8
Produkty zwierzęce	34,7	35,8	32,0	33,1

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

Tablica 55. **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH**

Wyszczególnienie	2016		2017	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
W tonach				
Zboża	319274	302712	317941	271608
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	146302	139092	159095	135177
pszenica	125702	120249	137333	115209
żyto	5283	5168	4056	3701
jęczmień	9351	8410	10005	8911
owies i mieszanki zbożowe	2793	2231	4135	3967
pszenżyto	3173	3034	3566	3389
Ziemniaki	37901	37896	39071	39069
Buraki cukrowe	288401	272585	284221	245017
Rzepak i rzepik	28258	26038	52801	38065
Warzywa	39680	37237	27276	25299
Owoce	26048	25656	20212	19676
Rok poprzedni = 100				
Zboża	103,7	108,7	99,6	89,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	82,7	89,4	108,7	97,2
pszenica	81,9	89,8	109,3	95,8
żyto	80,6	81,6	76,8	71,6
jęczmień	135,1	134,1	107,0	106,0
owies i mieszanki zbożowe	78,7	63,7	148,0	177,8
pszenżyto	50,1	54,4	112,4	111,7
Ziemniaki	120,3	120,3	103,1	103,1
Buraki cukrowe	125,8	125,5	98,6	89,9
Rzepak i rzepik	81,6	79,5	186,9	146,2
Warzywa	136,6	134,6	68,7	67,9
Owoce	80,9	80,9	77,6	76,7
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Zboża	543	539	559	502
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	249	248	280	250
Ziemniaki	64	68	69	72
Rok poprzedni = 100				
Zboża	101,3	105,4	102,9	93,1
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	80,8	87,0	112,4	100,8
Ziemniaki	116,4	117,2	107,8	105,9

Tablica 56. **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH**

Wyszczególnienie	2016		2017	
	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
W liczbach bezwzględnych				
Żywiec rzeźny ^a w t	93262	92583	79869	77590
bydło (bez cieląt)	9339	9317	8415	8182
cielęta	639	634	658	658
trzoda chlewna	40270	39751	35295	34705
owce	112	112	67	67
konie	1975	1975	1854	1854
drób	40927	40794	33580	32124
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	66359	65848	56777	55180
Mleko krowie w tys. l	113070	106910	117354	109166
Rok poprzedni = 100				
Żywiec rzeźny ^a w t	112,2	112,4	85,6	83,8
bydło (bez cieląt)	125,1	127,6	90,1	87,8
cielęta	74,0	73,5	103,0	103,8
trzoda chlewna	104,5	103,9	87,6	87,3
owce	85,5	85,5	59,8	59,8
konie	98,2	98,2	93,9	93,9
drób	120,0	120,5	82,0	78,7
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	111,6	111,7	85,6	83,8
Mleko krowie w tys. l	97,8	97,0	103,8	102,1
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Żywiec rzeźny ^a	159	165	141	143
w tym: bydło (bez cieląt)	16	17	15	15
trzoda chlewna	68	71	62	64
drób	70	73	59	59
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b	113	117	100	102

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

Tablica 57. **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH ^a**

Wyszczególnienie	2016	2017		
	w złotych		2016 = 100	Polska = 100
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:				
pszenicy	56,83	62,89	110,7	94,7
żyta	46,26	52,59	113,7	96,2
jęczmienia	51,31	57,31	111,7	93,6
owsa i mieszanek zbożowych	42,05	47,66	113,3	92,7
pszenżyta	48,30	55,18	114,2	94,6
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt	35,85	42,15	117,6	80,3
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,38	7,28	64,0	76,2
Żywiec rzeźny – za 1 kg:				
bydło (bez cieląt)	5,88	6,37	108,3	100,3
cielęta	13,06	13,83	105,9	137,7
trzoda chlewna	4,53	5,08	112,1	100,6
owce	6,61	6,42	97,1	95,7
konie	7,44	8,22	110,5	91,8
drób	3,65	3,96	108,5	107,3
Mleko krowie – za 1 l	1,07	1,34	125,2	96,4

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

Tabela 58. **PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**

Wyszczególnienie	2016	2017		
	w złotych		2016 = 100	Polska = 100
Ziarno zbóż – za 1 dt:				
pszenicy	76,40	82,22	107,6	104,3
żyta	59,87	69,04	115,3	109,2
jęczmienia	71,17	77,17	108,4	106,1
owsa	57,98	64,31	110,9	99,5
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt	93,30	91,13	97,7	104,2
Prosię na chów – za 1 szt.	166,02	156,67	94,4	85,2
Kura żywa – wagi 1,5 - 2 kg	23,41	27,52	117,6	125,5
Jaja kurze – za 1 szt.	0,72	0,78	108,3	109,9
Mleko krowie – za 1 l	2,27	2,32	102,2	100,9

Tablica 59. **PRZECIĘTNE CENY GRUNTÓW ORNYCH I ŁĄK W OBROTCIE PRYWATNYM**

Wyszczególnienie	2016	2017		
	w złotych za 1 ha		2016 = 100	Polska = 100
Grunty orne	23231	24185	104,1	58,6
dobrze (klasy I, II, IIIa)	29237	30010	102,6	57,1
średnie (klasy IIIb, IV)	22842	23830	104,3	56,6
słabe (klasy V, VI)	17275	17072	98,8	58,3
Łąki	18952	18020	95,1	70,2
dobrze	20125	19403	96,4	70,2
słabe	15200	14022	92,3	62,8

UWAGI METODYCZNE

Źródła danych

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników czerwcowego reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie przeprowadzono w czerwcu i lipcu 2017 r. według stanu na dzień 1 VI 2017 r. Czerwcowym reprezentacyjnym badaniem gospodarstw rolnych objęto ok. 4,3 tys. gospodarstw indywidualnych,
- uogólnionych wyników stałych¹ reprezentacyjnych badań pogłównia bydła, owiec, drobiu (przeprowadzonych w ok. 2,8 tys. gospodarstw indywidualnych) oraz świń (w ok. 2,1 tys. gospodarstw indywidualnych),
- wyników sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych:
 - w sierpniu 2017 r. w 1,4 tys. gospodarstw indywidualnych w zakresie plonów i zbiorów zbóż oraz rzepaku i rzepiku,
 - na przełomie października i listopada 2017 r. w 1,3 tys. gospodarstw indywidualnych (dla upraw innych niż zboża i rzepak) w połączeniu z szacunkami dokonanymi przez rzeczoznawców gminnych i ekspertyzami rzeczoznawców wojewódzkich,
- półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych.

Wyniki czerwcowego reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych oraz stałych badań pogłównia zwierząt gospodarskich, zrealizowanych w 2017 r., opracowane zostały według siedziby użytkownika gospodarstwa, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

Ważniejsze definicje i pojęcia

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nie posiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej skali (określonej odpowiednimi progami), w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, dział 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,

¹ Stałe badania pogłównia bydła, owiec i drobiu przeprowadzane są dwukrotnie w roku, tj. w czerwcu i grudniu, natomiast badania pogłównia świń – trzykrotnie w roku, tj. w marcu, czerwcu i grudniu.

- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba użytkownika rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba gospodarstwa**).

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

W publikacji uwzględniono podział na sektory:

- prywatny,
- publiczny.

W **sektorze prywatnym** ujęto własność prywatną krajową (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczną i własność mieszaną (spółki z przewagą mienia prywatnego).

W **sektorze publicznym** ujęto gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1551, z 2016 r., poz. 337), na którą składają się:
 - zasiewy,
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe, w tym sady,
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację);
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2017 r.).

Zasiewy to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym upraw choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Do gruntów ugorowanych zalicza się także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do dnia 1 czerwca 2017 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia sadów, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie oraz drzewa i krzewy owocowe rosnące poza plantacjami. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Do **lasów i gruntów leśnych** zalicza się powierzchnię pokrytą roślinnością leśną (zalesioną) lub przejściowo jej pozbawioną (nie zalesioną) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych (np. wierzba energetyczna).

Do powierzchni **pozostałych gruntów** wchodzących w skład gospodarstwa wlicza się grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, pod drogami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnię innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych), powierzchnię przeznaczoną do rekreacji, a także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, gdy grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

Powierzchnia zasiewów

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie) przeznaczonych do zbioru ziarna.

W grupie „**zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi**” ujęto zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych, z podziałem na formy jare i ozime.

Do grupy „**strączkowych na ziarno**” zalicza się strączkowe jadalne (groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno np. ciecierzycę), strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym), słonecznika na ziarno, konopi, tytoniu, chmielu, cykorii oraz innych oleistych (maku, gorczyca, soi i innych).

Do grupy „**pastewnych**” zaliczono uprawy okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), zioła i przyprawy, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do „**warzyw**” zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafiory (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2017 r. pod zbiór warzyw w 2017 r.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się **bez powierzchni w ogrodach przydomowych**, która według obecnych zasad jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Nawożenie mineralne

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. W opracowaniu wyróżniono:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,
- **nawozy naturalne** – obornik, gnojówka, gnojowica.

Czysty składnik jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII danego roku kalendarzowego do 30 VI następnego roku (np. rok gospodarczy 2016/2017 dotyczy okresu od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.)

Produkcja roślinna

W opracowaniu zawarto szczegółowe wyniki szacunku produkcji podstawowych upraw rolnych, tj. zbóż według gatunków z uwzględnieniem form jarych i ozimych, roślin oleistych, ziemniaków, buraków cukrowych, strączkowych jadalnych, upraw pastewnych: łąk i pastwisk trwałych, strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z trawami, zarówno na paszę, jak i na nasiona, okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę oraz produkcji ogrodniczej, tj. warzyw gruntowych, owoców z drzew i krzewów owocowych oraz z plantacji jagodowych w rozbiciu na gatunki.

Szacunek wynikowy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemioptodów.

W szacunkach obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględniono ziarno tzw. półsuche, tj. zawierające 15,1%-16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku i rzepiku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemioptodu (tzw. plon netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się – dla warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych – ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha i a).

Ogólna **powierzchnia paszowa** obejmuje łąki, pastwiska oraz powierzchnię polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę. Powierzchnia polowych upraw pastewnych na paszę jest sumą powierzchni roślin okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych i motylkowych na zielonkę, do których – oprócz koniczyny, lucerny i seradeli – zaliczono także trawy oraz inne pastewne drobnonasienne.

Do przeliczenia produkcji zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Do obliczenia **sztuk dużych** bydła i owiec łącznie przyjęto następujące współczynniki: bydło – 0,8, owce – 0,08.

Dynamikę powierzchni i plony dla upraw ogrodniczych liczono uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

Dane o powierzchni oraz produkcji ziemniaków, a także poszczególnych gatunków warzyw gruntowych i truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych.

W publikacji dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodniczych w układzie wojewódzkim zaprezentowane zostały na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny powierzchni upraw ogrodniczych według położenia gruntów.

Maliny ujęto łącznie z jeżyną bezkolcową, a truskawki z poziomkami. W grupie „pozostałe owoce z drzew” podano łącznie: morele, brzoskwinie i orzechy włoskie, a grupa „pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych” to: aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

W grupie „warzywa pozostałe” ujęto łącznie: pietruszkę, pory, selery, rzodkiewkę, sałatę, rabarbar i inne.

W niniejszej publikacji, w tablicach dotyczących owoców z drzew i krzewów owocowych, nie uwzględniono produkcji poza sadami, która dla większości gatunków jest marginalna.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie znajdujące się w gospodarstwie oraz zwierzęta wystane na redyki, wypasy i do bacówek. Spisywano wszystkie zwierzęta, tj. stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem kurników.

Produkcja żywca rzeźnego

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową zwierząt rzeźnych oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- „w wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i zpodrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Skup produktów rolnych

Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Do przeliczeń skupu produktów rolnych na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczone według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Dane dotyczące **zbóż podstawowych** obejmują pszenicę, żyto, jęczmień, pszenżyto, owies łącznie z mieszankami zbożowymi.

Dane o **skupie ziemniaków** obejmują, poza dostawami do punktów skupu, również dostawy do gorzelni, płatkarni i suszarni.

Dane o **skupie owoców** obejmują owoce z drzew owocowych i plantacji jagodowych (bez owoców leśnych).

Skup **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) obejmuje tylko zwierzęta rzeźne, łącznie z żywcem skupowanym na eksport. Skup ten nie obejmuje zwierząt hodowlanych.

Skup trzody chlewnej nie obejmuje prosiąt i warchlaków.

Skupioną ilość żywca rzeźnego podaje się w „wadze żywej” lub w „wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu – według wskaźników wydajności rzeźnej dla każdego gatunku – na mięso łącznie z tłuszczami.

Ceny

Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen pomniejszonych o wysokość należnego podatku VAT (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów), płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) bezpośrednio producentom rolnym.

Źródłem informacji o **cenach** produktów rolnych i zwierząt gospodarskich **uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietowanych na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju, w tym 21 w województwie podkarpackim. Informacje te dotyczą cen uzyskiwanych przy sprzedaży produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie rolnym – w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikami i ludnością nierolniczą. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Źródłem informacji o **cenach gruntów ornych w obrocie prywatnym** jest kwartalne badanie przeprowadzane w formie wywiadu przez ankietera z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wylosowanego do reprezentacyjnych badań rolniczych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen kwartalnych

* * *

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrążeń mogą nie sumować się na 100%.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych **są lewostronnie zamknięte**, z wyjątkiem grup:

- „0-1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00- 1,00>$,
- „1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.